

Vad förklarar utveckling?

En jämförande fallstudie av Sydkorea och Kenya

Pa Famara Michael Faal
2010-03-15

Abstract

The purpose of this study is to describe and analyze South Korea's development process in comparison with Kenya. Based on how decision-makers in both countries have implemented the development and growth policies from the 60's.

The analysis shows that South Korea has applied the three macro-economic growth theoretical models and managed to get the growth engine in motion. Kenya, however, has failed to apply the three macro-economic growth theoretical models as in South Korea, which explains why the Kenyan economy has not grown the same way as in South Korea. Pogges normative global theory as another perspective indicates the economic failure in former colonies such as Kenya is in part due to the negative effects of colonialism and neocolonialism.

In conclusion, a key to a positive change in the Kenyan economy lies partly in a reform of the global institutional order. There is a need for a global process that provides incentives to former colonies such as Kenya to develop. It is also equally important to Kenya to apply the three macro-economic growth theory models to achieve sustainable growth. These two processes coalesce can enable the Kenyan economy to expand positively, like South Korea.

Keywords: Globalization, IMF, Kenya, colonialism, neocolonialism, South Korea, development and growth policies, WTO

Syftet med denna studie har varit att beskriva och analysera Sydkoreas utvecklingsprocess i jämförelse med Kenyas. Med utgångspunkt från hur beslutsfattarna i både länderna har implementerat utveckling och tillväxtpolitiken från 1960-talet.

Analysen visar att Sydkorea tillämpat tre makroekonomiska tillväxtteoretiska modellerna och lyckades få igång tillväxtmotorn. Kenya däremot, har misslyckats i att tillämpa de tre makroekonomiska tillväxtteoretiska modellerna liksom Sydkorea, vilket förklarar varför den kenyanska ekonomin inte tilltagit på samma sätt som Sydkoreas. Med ett annat perspektiv, Pogges normativa globala teori, beror misslyckandet i den kenyanska ekonomin delvis på kolonialismen och på neokolonialismens efterräkningar.

Slutligen, en nyckel till en positiv förändring i den kenyanska ekonomin ligger delvis i en reformering av den globala institutionella ordningen. Det finns ett behov av en global process som skaffa incitament till förutvarande kolonier som Kenya att utvecklas. Det är också lika viktigt att Kenya tillämpa de tre makroekonomiska tillväxtteoretiska modeller för att åstadkomma en hållbar tillväxt. Dessa två processer kan tillsammans möjliggöra att den kenyanska ekonomin expanderar positivt i likhet med Sydkoreas.

Nyckelord: Globalisering, IMF, Kenya, kolonialismen, neokolonialismen, Sydkorea, utveckling och tillväxtpolitik, WTO

Akronymer

BNI	Bruttonationalinkomst (GNI- Gross National Income per capita)
BNP	Bruttonationalprodukt (GNP – Gross National Product per capita)
BBC	British Broadcasting Corporation (Statligt britiskt public service-företag)
FN	Förenta nationerna (UN – United Nation)
GATT	General Agreements on Tariffs and Trade (Allmänna tull- och handelsavtalet)
IMF	International Monetary Fund (Internationella valutafonden)
IPE	Internationell politisk ekonomi
KANU	Kenya African National Union
MDG	Millennium Development Goals
NARC	National Rainbow Coalition (Nationella regnbågskoalitionen)
OPEC	Organization of Petroleum Exporting Countries
UNECA	United Nations Economic Commission for Africa
USA	United States of America (Amerikas förenta stater)
WTO	World Trade Organization (Världshandelsorganisationen)

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte.....	2
1.2	Metod och material.....	2
1.4	Disposition	4
2	Operationalisering av begreppsdefinition samt teoretiska utgångspunkter.....	5
2.1	Utveckling.....	5
2.2	Tillväxtteori.....	6
2.2.1	Den neoklassiska tillväxtmodellen	6
2.2.2	Den endogena tillväxtmodellen.....	7
2.2.3	Den institutionella tillväxtmodellen	7
2.3	Den tunna, snabba och starka demokratin	9
2.3.1	Den tunna demokratin.....	9
2.3.2	Den snabba demokratin.....	9
2.3.3	Den starka demokratin	10
2.4	Implementeringsprocess	10
2.5	Den globala ekonomiska ordningen	11
2.6	Sammanfattning av teoretiska utgångspunkter	12
3	Sydkorea	14
3.1	Sydkoreas historiska bakgrund, omfattande demokratiseringsprocessen och kampen mot korruption	14
3.2	Sydkoreas ekonomiska tillväxtsprång	15
3.3	Sydkorea från u-land till i-land	17
4	Kenya	18
4.1	Kenyas demokratiseringsprocess, korruption och nepotism.....	18
4.2	Kenyas ekonomiska tillväxt.....	19
4.3	Kenyas ekonomiska tillväxt i det globala sammanhanget.....	21
4.3.1	Kolonialismens negativa effekter	22
4.3.2	Neokolonialismens effekter	23
5	Diskussion och slutsats	25
5.1	Hur kan vi förklara skillnaderna mellan Sydkoreas och Kenyas utvecklingsprocess?.....	25
5.1.1	Sydkoreas utvecklingsprocess	26

5.1.2	Kenyas utvecklingsprocess.....	27
5.2	Hur skiljer sig Kenya från Sydkorea i demokratiskt hänseende?	28
5.2.1	Sydkorea.....	28
5.2.2	Kenya	29
5.2.3	Kampen mot korruption i Sydkoreas och Kenya	29
5.2.4	Globaliseringens positiva/negativa påverkan i Sydkorea och Kenya	30
5.3	Slutsats.....	32
6	Referenslista.....	35
7	Bilagor.....	38
7.1	Sydkorea - Fakta	38
7.2	Utländsk investering i Sydkorea mellan åren 2002 och 2003.....	38
7.3	Sydkoreas betalningsbalans/import och export.....	39
7.4	Kenya - Fakta	39
7.5	Kenya - Utländska investering och export/import	40

1 Inledning

När USA:s president Barack Obama besökte Afrika för första gången som USA:s president höll han ett tal i Ghanas riksdag. Han sade då så här:

[...] despite the progress that has been made - and there has been considerable progress in parts of Africa - we also know that much of that promise has yet to be fulfilled. Countries like Kenya, which had a per capita economy larger than South Korea's when I was born, have been badly outpaced.

(President Obama's remarks to Ghana's parliament, Saturday, July 11, 2009: <http://www.huffingtonpost.com>).

Detta uttalande är relevant vid utvecklingsfrågor. Sydkorea och Kenya är lika i avseendet att de båda har varit kolonier och att de senare har utropat självständighet som stater och blivit republiker. Båda länderna har varit bondesamhällen före år 1960 och i början av 1960-talet, och deras demokratiseringsprocesser har tagit båda länderna fyrtio år att genomföra. I dag skiljer emellertid länderna sig i utvecklingsnivå. Trots mindre naturresurser lyckades Sydkorea anmärkningsvärt att på rekordtid utvecklas från ett jordbruksland till en avancerad industrination.

Den positiva och snabba utvecklingen har dock mer eller mindre uteblivit i Kenya. Då tillväxten i Kenya varierat kraftigt sedan 1960-talet kan man fråga sig varför utvecklingen i Sydkorea skiljer sig från utvecklingen i Kenya. Kenya hade en stark ställning i den ekonomiska tillväxtligan i Afrika i början av 1960-talet (Turner 2007:741). Därtill hade Kenya högre BNP per capita ekonomi än Sydkorea i början av 1960-talet. Men i dag skiljer länderna sig i utvecklingsnivå trots alla naturtillgångar och potentiella möjligheter i Kenya.

Mot bakgrund av detta kommer den här uppsatsen att utifrån ett utvecklingsteoretiskt perspektiv och utifrån normativ globalteori empiriskt beskriva och analysera utvecklingen i Kenya i jämförelse med utvecklingen i Sydkorea. Med utgångspunkt från hur beslutsfattarna i både länderna har implementerat utveckling och tillväxtpolitiken från 1960-talet med fokus särskilt på tre makroekonomiska tillväxtteoretiska modeller, nämligen *den neoklassiska*, *den endogena* och *det institutionella* tillväxtteoretiska modellerna.

1.1 Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att studera utvecklingsprocessen i Kenya i jämförelse med utvecklingsprocessen i Sydkorea. Jag tänker utreda varför utvecklingsnivåerna är olika genom att undersöka ett antal faktorer som kan tänkas vara avgörande. Detta för att sedan ta reda på vad som skulle behövas för att Kenya ska få en hållbar utveckling i likhet med Sydkorea.

Min frågeställning är följande:

- *Hur kan vi förklara skillnaderna i utvecklingsprocessen i Sydkorea och Kenya?*

Med utvecklingsprocessen avser jag att jämföra utvecklingsnivån mellan Sydkorea och Kenya. Trots skillnader i utvecklingsnivå har båda länderna en del likheter. Jag vill argumentera för att det i hög grad är relevant att studera orsaken till dessa skillnader. Anders Uhlin har även framhållit att teoretikerna vid moderniseringskolan menar att utvecklingsländerna kunde, och borde, följa samma utvecklingsmodell som de utvecklade länderna (Uhlin 2006:299).

1.2 Metod och material

Jag har gjort en jämförande fallstudie av Kenya och Sydkorea där urvalsmetoden kallas ”*method of difference*” (Teorell och Svensson 2007:226), vilket innebär att de fall som jämförs är relativt lika varandra i vissa centrala avseenden, men att de skiljer sig åt när det gäller det som ska förklaras, i det här fallet utvecklingsnivå. Mitt val av länderna Kenya och Sydkorea har tagit sin utgångspunkt i debatten om att de flesta länder i Afrika har haft högre BNP per capita under 1960-talet jämfört med de flesta nya industriländerna, framförallt länderna i Asien. När USA:s president Barack Obama gjorde sitt första besök i Afrika höll han ett tal i Ghanas riksdag där han gjorde en jämförelse mellan Kenyas och Sydkoreas BNP per capita under 1960-talet. Jag anser att detta är relevant vid utvecklingsfrågor, med tanke på alla potentiella möjligheter samt resurser som finns i Kenya. Eftersom jämförelsen i detta fall förefaller relevant avser jag att ta reda på varför utvecklingsnivåerna är olika i dessa två länder i dag, trots att Kenya hade högre BNP per capita än Sydkorea i början av 1960-talet. Ett ytterligare syfte är att reda på vad Kenya skulle kunna lära sig av Sydkoreas tillväxtpolitik för att kunna få igång tillväxtmotorn.

Som jag tidigare antytt är Kenya och Sydkorea lika i avseendet att båda länderna

har varit kolonier och att de senare utropat självständighet som stater och blivit republiker. Båda länderna har varit bondesamhällen före början av 1960-talet. I dag skiljer sig länderna emellertid i utvecklingsnivå. Mot den bakgrunden utgår min urvalsmetod ifrån att de här två fallen är lika varandra i alla avseenden (a, b, c osv.) förutom när det gäller den oberoende variabeln (x) som vi tänker oss vara förklaringen till det beroende utfallet (y) (Teorell och Svensson 2007:226). Kenya och Sydkorea är relativt lika men ändå finns en påfallande olikhet som jag söker en förklaring till: Varför skiljer sig utvecklingsnivån mellan de två länderna i dag?

De teorier jag refererar till används för att analysera och tolka utveckling och tillväxt i Kenya och Sydkorea. Detta sker genom att jag kopplar samman flera teorier för att hitta en relevant förklaringsmodell.

Jag har i grunden genomfört en kumulativ forskning genom att utgå från tidigare genomförda studier, och i sammanhanget har jag valt ut vetenskapliga artiklar som är relevanta för mitt syfte/problemområde. Dessa artiklar är bland andra Arne Bigsten (1986), *Welfare and Economic Growth in Kenya, 1914-76*; Mary Tiffen och Michael Mortimore (1994), *Malthus Controverted: The Role of Capital and Technology in Growth and Environment Recovery in Kenya*; Lawrence Chang (1992-93), *Financial Mobilization and Allocation: The South Korean Case*; Huck-ju Kwon och Ilcheong Yi (2009), *Economic Development and Poverty Reduction in Korea: Governing Multifunctional Institutions*. Samtliga studier berör, kort sagt, utveckling och tillväxt i Kenya och Sydkorea. Bigsten (1986) och Tiffen & Mortimores (1994) artiklar fokuserar på Kenyas utveckling och tillväxt. Här har jag framförallt tagit till vara på den vikt de båda lyfter fram kring utvecklingsprocessen i Kenya. De sista två studierna fokuserar på Sydkoreas utveckling och tillväxt. Dessa gemensamma drag möjliggör därför en positionering från min sida inom ramen för mitt forskningsfall. Innehållsmässigt kan jag finna beståndsdelar i de fyra vetenskapliga artiklarna som jag kan ha nytta av i mitt arbete. Dessa beståndsdelar är bland annat artiklarnas syfte, innehåll och resultat.

Changs (1992-93) studie utgör ett inlägg i debatten kring hur Sydkorea fått igång sin ekonomiska tillväxt mellan åren 1953 och 1985. I sin analys hävdar Chang att det finns två konkurrerande skolbildningsperspektiv i sammanhanget. Den första skolan förklarar betydelsen av ”den osynliga handen”, det vill säga den ekonomiska politikens huvudregel som utgår från marknadens naturlagar där driftkraften bland annat ligger på tillgång och efterfrågan. Denna skolbildning är, enligt Chang, dominerad av neoklassiska ekonomer såsom Fry (1988), McKinnon (1973) och Shaw (1973) vilka tror på ett mindre statsinflytande i den ekonomiska tillväxtpolitiken. Den andra skolan utgår från den keynesianska modellen, som innebär ett statligt inflytande att stimulera den ekonomiska tillväxten. Han menar att denna skolbildning är dominerad av ekonomer och statsvetare såsom Amsden (1986), Wade (1985) och Zysman (1983). Dessa trycker på en större vikt av statens inflytande på tillväxtpolitiken än marknadens naturlagar. Det första perspektivet lägger betoningen på vikten av konkurrens på den finansiella marknaden, medan den andra lyfter fram funktionen av

utvecklingssituationen. Syftet med artikeln är att undersöka Sydkoreas tillväxtpolitik under de senaste decennierna och vad som möjliggjort den snabba ekonomiska tillväxten i landet. Kwon och Yis (2009) studie syftar på att undersöka Sydkoreas utvecklingsstrategi, vilket har möjliggjort att landet utvecklats från ett utvecklingsland till ett industriellt land med en lägre nivå av fattigdom. Här tar jag fasta på de utvecklingsstrategier/tillväxtmodeller som Sydkorea har tillämpat. Kwon och Yi hävdar även att syftet är att skaffa fram utvecklingsstrategier för utvecklingsländer med utgångspunkt i vikten av effektiv ledning inom institutionell förvaltning och god bestyrelse, en modell som även kan fungera i andra utvecklingsländer.

1.4 Disposition

Kapitel två innehåller operationalisering av begreppsdefinitioner samt teoretiska utgångspunkter. I det tredje kapitlet beskrivs och analyseras Sydkoreas utvecklingsprocess samt hur de tillväxtteoretiska modellerna har tillämpats i Sydkorea. I det fjärde kapitlet beskrivs och analyseras Kenyas utvecklingsprocess samt Kenyas ekonomiska tillväxt i ett globalt sammanhang. I det avslutande kapitlet diskuteras huvudfrågeställningen och sedan följer min slutsats.

2 Operationalisering av begreppsdefinition samt teoretiska utgångspunkter

Uppsatsens teoretiska utgångspunkter består av flera. För det första används begreppet ”utveckling” (Uhlin 2006) som ett analytiskt verktyg för att tolka utvecklingsprocessen i Sydkorea i jämförelse med i Kenya. För det andra kopplas även denna tolkning till den makroekonomiska tillväxtteorin som presenteras av Fregert och Jonung (2005). Och för det tredje kopplas reformering analysen till Pogges (2005) normativa globalteorin. Detta för att lyckas med att fånga upp flera dimensioner när det gäller utveckling och tillväxtfrågor.

2.1 Utveckling

Anders Uhlin diskuterar kring utvecklingsfrågor i boken *Internationella relationer*, (2006:295–314). Och han betonar att begreppet ”utveckling” inte enbart förklarar ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser. Det finns två perspektiv vid utvecklingsstudier, nämligen *den dominerande synen* och *det kritiska synsättet*. Enligt Uhlin är den dominerande synen på utveckling bland internationella organisationer och regeringar ”att det handlar om ekonomisk tillväxt inom ramen för en expanderande marknadsekonomi” (Uhlin 2006:298). Denna uppfattning har bland annat blivit ifrågasatt av akademiker, enstaka regeringar, icke-statliga organisationer och FN-organ. Kritikerna påpekar att fördelnings- och rättighetsfrågor är det viktigaste snarare än tillväxt och menar att ”Mänskliga behov, såväl materiella som icke-materiella, står i centrum. Vissa åberopar självförsörjningsstrategier som alternativ till marknadstransaktioner” (a.a. s. 298). Utgångspunkterna vid det kritiska synsättet utgår bland andra från att utveckling är ”en fundamental transformation av ekonomiska och sociala maktstrukturer” (a.a. s. 298).

Uhlin förklarar vidare att det efter andra världskriget skapades en rad institutioner för en liberal ekonomisk världsordning, exempelvis IMF, världsbanken och GATT (WTO). Han menar också att den teoretiska utgångspunkten i sammanhanget utgått från den så kallade moderniseringsskolan. Enligt teorin ”kunde (och borde) de underutvecklade

länderna följa samma utvecklingsmodell som de utvecklade länderna” (a.a. s. 299).

Utvecklingsfrågor som begrepp kan tyckas invecklat då diskussionen kring utvecklingsfrågor kan yttra sig genom olika perspektiv. Uppsatsens utgångspunkt är, som Uhlin hävdar, att begreppet utveckling inte enbart kan förklaras av ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser. Denna definition ser jag som väl anpassad och relevant för uppsatsen. Ett exempel på utveckling och tillväxtteori är Fregert och Jonungs teori om ekonomisk tillväxt som lyfts fram i denna studie; detta för att kunna förstå och applicera den argumentation som framställs i utveckling och tillväxtteori diskursen. I analysen kommer således teorierna att användas för att kunna diskutera hur och varför Kenya misslyckades med att få igång tillväxtmotorn medan Sydkorea lyckades få igång tillväxtmotorn. Till att börja med ges en översiktbild av tillväxtteori utifrån makroekonomiska perspektiv eftersom dessa beskriver tillväxt av bruttonationalprodukt (BNP), tillväxtmekanismer, såväl som varför vissa länder är rika och andra fattiga. Därefter belyser de olika demokratibegrepp, implementeringsproblemet och teori om den globala ekonomiska ordningen.

2.2 Tillväxtteori

I boken *Makroekonomi – Teori, Politik & Institutioner* använder Fregert och Jonung (2005) begreppet ”tillväxtteori”. Med begreppet menas ”teorin för ekonomisk tillväxt” (Fregert och Jonung 2005:127). Utgångspunkten i kapitlet utgår från att besvara två centrala frågor: ”Vilken är motorn bakom tillväxten?” och ”Vad utmärker de länder som fått igång tillväxtmotorn?” I sammanhanget presenteras följande tillväxtteoretiska modeller: *neoklassiska*, *endogena* och *institutionella modellen*.

2.2.1 Den neoklassiska tillväxtmodellen

Enligt Fregert och Jonung är den *neoklassiska tillväxtteorin* sammankopplad med BNP ekonomisk tillväxt och investering i *realkapital* såsom teknisk infrastruktur, exempelvis fabriker, produktionsmaskiner, vägförbindelser, byggnader och transportmedel. Dessa investeringar kallas *faktiska investeringar* och är den del av BNP som utgörs av produktion av kapitalvaror. Samhället har ett grundläggande behov av investeringar, *nödvändiga* för att hantera befolkningstillväxt, också förslitning av existerande kapital. I sammanhanget ökar BNP så länge de faktiska investeringarna överstiger de nödvändiga. Investeringar i realkapital leder likväl till en kortsiktig tillväxt. Till slut kommer de faktiska investeringarna att vara lika stora som de nödvändiga.

Då uppstår en jämvikt som kallas ”*steady-state*” där BNP inte längre ökar. Med andra ord uppstår ”ett stabilt tillstånd som inträffar när faktiska och nödvändiga investeringar är lika stora så att kapitalintensiteten och BNP per capita är konstant period efter period” (Fregert och Jonung 2005:136). Modellens implikationer är att effekten tar slut vid något tillfälle, men att det kan ta decennier innan det sker. I det här fallet ökar inte BNP längre, och följaktligen kommer det att kräva andra mekanismer för en *långsiktig tillväxt* såsom investeringar i teknisk utveckling, anser Fregert och Jonung.

Det centrala budskapet i modellen är ”om den tekniska utvecklingen uteblir, så upphör till slut all tillväxt. Teknisk utveckling är alltså motorn bakom tillväxt – ett svar på [...] första grundläggande frågan” (Fregert och Jonung 2005:133).

2.2.2 Den endogena tillväxtmodellen

Vad bestämmer teknisk utveckling? Svaret på denna fråga finns inte i den neoklassiska modellen i enlighet med Fregert och Jonung. Den neoklassiska modellen uppvisar hur man kan upprätthålla tillväxten genom ständiga tekniska framsteg, men orsaken till uppkomsten av den tekniska utvecklingen säger modellen inget om. På 1980-talet kom den amerikanske nationalekonomen Paul Romer och introducerade teorin om *endogen tillväxt*. Denna teori, enligt Fregert och Jonung, förklarar hur teknisk utveckling kommer till stånd med utgångspunkt i den neoklassiska tillväxtteorin, men med viktiga tillägg. För det första, enligt teorin, måste samhället satsa på utbildning, det vill säga humankapitalackumulering, för att kunna upprätthålla den teknologiska utvecklingen. För det andra har spridningen av humankapitalet en betydelsefull ställning för ett lands tillväxt. Men för att investeringen i humankapital skall vara lönsam måste avkastningen på investeringen vara större än alternativkostnaden för att producera humankapitalet (Fregert och Jonung 2005:143). Alltså, investering i teknisk utveckling, forskning och innovation i nya teknologier är något som bör prioriteras för en hållbar tillväxt, enligt teorin.

2.2.3 Den institutionella tillväxtmodellen

Den allmänna teorin om teknisk utveckling och tillväxt är alltså den endogena tillväxtteorin. Fregert och Jonung hävdar att utvecklingen av ny teknik är ”en global process som kan äga rum var som helst, och som sedan kan göras tillgänglig för alla länder. Tillväxtmotorn är den mänskliga innovationsverksamheten” (Fregert och Jonung 2005:145). Författarna poängterar också att det är uppenbart att utvecklingsländer på grund av olika nivå i tillväxttakt inte kan tillgodogöra sig de tekniska avancemangen.

När det gäller förklaringar till den andra centrala frågan ”*Vad karakteriserar de länder som fått igång tillväxtmotorn?*” förklarar författarna

att teoribildningen som besvarar frågan kallas för *den institutionella teorin* då den betonar institutionernas utformning. Den institutionella teorin, enligt Fregert och Jonung, har sitt ursprung i den amerikanska nobelpristagaren, Douglass Norths idéer: ”Med institutioner menar nationalekonomer de regler och normer som styr samhället, det vill säga allt från religiösa regler, kulturella mönster och sociala värderingar till lagstiftning” (Fregert och Jonung 2005:145). Enligt teorin kan ett lands tillväxt inte endast förklaras av dess utbildningsnivå. Otivvelaktigt är det den teknologiska utvecklingen som är tillväxtmotorn, som det förklarats i den endogena tillväxtteorin. Vidare måste det finnas något som ökar ett lands förmåga att tillgodogöra sig de teknologiska framstegen. För att tillgodogöra sig den bästa teknologin på lång sikt krävs enligt teorin, både realkapital och humankapital. Utgångspunkten för den institutionella teorin är enligt Fregert och Jonung ”den långsiktiga karaktären av investering i human- och realkapital” (a.a. s. 145). Den långsiktiga karaktären utgår från följande grundläggande princip: ”Real- och humankapitalackumulation, och därmed tillväxt, stimuleras i en miljö med goda incitament som kan förutses gälla under lång tid, det vill säga när samhället spelregler är stabila” (Fregert och Jonung 2005:145). Den långsiktiga investeringen i både realkapital och humankapital förutsätter en god *social infrastruktur*. Denna sociala infrastruktur byggs upp av de ”regler och institutioner som styr ett samhälle” (a.a. s. 146), och garanterar stabilitet i samhället. Genom konkretisering av villkoren menar teorin att om man observerar ett land med dålig social infrastruktur finner man ofta ett fattigt land.

Vidare understöds tillväxten när landet är *öppet* mot omvärlden. En sådan öppenhet tillförsäkrar att teknologi sprids mellan länder. Detta leder i sin tur till utökad handel och därmed ökad tillväxt. Författarna menar också att länder med dålig social infrastruktur, men som förbättrar den genom reformarbeten av olika slag, har potential att kraftigt öka sin tillväxttakt. Denna process kallas för *upphinnarprocess* (catching-up process). Ett tydligt exempel av upphinnarländer är Kina (Fregert och Jonung 2005:146).

Sammanfattningsvis går det att konstatera att de makroekonomiska tillväxtteoretiska modellerna är definierade som ett nät av sammanhängande tillväxtteoretiska modeller. Att ett land som har fått igång tillväxtmotorn har investerat i och prioriterat teknisk utveckling är följaktligen motorn bakom ekonomisk tillväxt. Emellertid kan man inte enbart beskriva och förklara tillväxt med den neoklassiska modellen. Modellen uppvisar hur länder upprätthåller tillväxten genom ständiga tekniska framsteg, men ger inte något svar på vad som bestämmer teknisk utveckling; detta svar finns i den endogena modellen. Sålunda har inte bara kapitalackumulering haft betydelse för ekonomisk tillväxt. Även den endogena tillväxtteoretiska modellen som besvarade frågan vad som bestämmer den tekniska utvecklingen, är otillräcklig för att endast kunna förklara tillväxt, då den inte förklarar hur tillväxtmotorn kom till stånd. Den institutionella tillväxtteorin omfattar däremot alla tillväxtteoretiska modeller som redovisats ovan, därtill demokratifrågor.

2.3 Den tunna, snabba och starka demokratin

Den institutionella tillväxtteorin som omfattar både den neoklassiska och den endogena tillväxtmodellen förklarar frågan: ”Vad karaktäriserar de länder som fått igång tillväxtmotorn?” Teorins utgångspunkt bland annat betonar institutionernas utformning, med avseende på de regler och normer som styr samhället. Vilket kan sägas vara en demokratisk princip. Därför använder jag Rune Premfors (2000) olika demokratibegrepp för att belysa i demokratifrågor. I boken *Den starka demokratin* exemplifierar Premfors tre olika demokratibegrepp: *den tunna*, *den snabba* och *den starka demokratin*.

2.3.1 Den tunna demokratin

Det tunna demokratibegreppet, enligt Premfors, utgår från att det civila samhället bör vara obegränsat och obundet medan staten måste vara begränsad och bunden. Detta synsätt konstruerar ett individualistiskt perspektiv, där individen och familjens intresse står i centrum. Premfors menar vidare att ”individens frihet – ekonomisk och annan – definieras i huvudsak negativt, det vill säga som frånvaron av ’yttre’ hinder” (Premfors 2000:27). Enligt begreppet bör den fundamentala grunden vara att ekonomiska aktiviteter sker på en fri marknad, vilken är ansluten till privat äganderätt. Begränsningarna i form av regleringar och skatter som kan tillåtas ”får absolut inte hota dessa grundläggande rättigheter, som både i sig är viktiga friheter och helt avgörande instrument för ekonomisk tillväxt” (a.a. 2000:25).

2.3.2 Den snabba demokratin

Den snabba demokratimodellen utgår från en kollektivistisk syn där elitens och folkets intressen står i centrum, enligt Premfors. Föreställningen här utgår från ”att människors grundläggande intressen och önskningar är externt bestämda och att detta i sin tur bestämmer deras beteende i politiken” (Premfors 2000:29). Elitens intresse däremot, är att utöka och skydda sina privilegier, samtidigt som ”den stora massan vill ha sin rättmätiga del av både makt och detta livets materiella goda” (a.a. s. 28). Här hänger ekonomi och politik innerligt ihop, och eliten har benägenhet att ha mycket av allt, medan vanliga människor har litet av allt eller inget; dvs. ”Politiska eliter skaffar sig ekonomiska privilegier, ekonomiska eliter politiska – allt på bekostnad av ’den lilla människan’” (a.a. 2000:28).

2.3.3 Den starka demokratin

Den starka demokratis utgångspunkt är att försöka finna en utjämning mellan kollektivism och individualism. Premfors menar att demokratisynen tillbakavisar externt definierade intressen och önsknings, därtill betonar demokratisynen personlig autonomi och jämlikhet. I sammanhanget är det ofta en fråga om en konfliktfylld social interaktion. Däremot anses skillnaden, i jämförelse med den tunna och den snabba demokratin, vara ”en hög grad av samsyn, *konsensus*” (Premfors 2000:31). Den starka demokratisynen, i jämförelse med den tunna, kräver ”att institutioner och processer i samhället aktivt bör främja positiv frihet” (a.a. 2000:32). Med begreppet positiv frihet kan i korthet sägas ”innebära närvaro av sådana resurser som ger oss förutsättningar att utnyttja valmöjligheter av olika slag” (a.a. s.31). Premfors menar vidare att det är enligt den starka synen orimligt ”att helt undanta ekonomin, kulturen, familjen och andra mestadels icke-statliga samhällsinstitutioner från demokratis verkningsfält” (a.a. s. 32). Här gäller motsatsställning till den tunna demokratis uppfattning ”att demokratin i princip bara gäller staten och det sätt på vilket denna styrs i avsikt att skydda det civila samhället” (a.a. s. 32-33).

2.4 Implementeringsprocess

Olika former av institutionernas utformning vid utveckling och tillväxtfrågor betonar om utförande av fattade politiska eller administrativa beslut för att uppnå ett specifikt resultat. Därför använder jag Anders Sannerstedts belysning av implementeringsprocess i uppsatsen. Här diskuterar Sannerstedt om implementeringsproblemet i kapitlet ”Implementering – hur politiska beslut genomförs i praktiken” i boken *Politik som organisation – Förvaltningspolitikens grundproblem*, (2001:18–48).

Sannerstedt hävdar att statsvetare sedan länge har framhållit att politik och förvaltning är två fenomen som inte kan hållas isär från varandra. Om den administrativa processen eller förvaltningsprocessen används också uttrycksättet ”implementera”. Vid implementeringsproblemet menar Sannerstedt att det ”innebär att politiska beslut inte genomförs så som beslutsfattarna avsett. Med denna formulering utgår vi från att beslut egentligen bör genomföras enligt beslutsfattarnas intentioner” (Sannerstedt 2001:19). Han resonerar vidare att det även handlar om en demokratisk princip. Och utifrån detta demokratiska perspektiv bör beslutsfattarnas intentioner gälla eftersom politikerna ska styra och förvaltningen ska verkställa de politiska besluten. Han hävdar vidare att man kan skilja mellan flera olika teoretiska

modeller kring implementering, men den klassiska styrningsmodellen innebär att man ”skiljer mellan två roller i det politiska livet, beslutsfattarrollen och verkställarrollen” (Sannerstedt 2001:20). Detta traditionella perspektiv är rationalistiskt och enligt Sannerstedt handlar rationalitetsaspekten på styrning ”om i vilken grad de resultat som beslutsfattaren eftersträvat uppnås: Får tillämparens handlande de effekter som beslutsfattaren hoppats på?” (Sannerstedt 2001:21).

2.5 Den globala ekonomiska ordningen

Som tidigare nämnts definierar alltså inte Uhlin begreppet utveckling som enbart ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser. Uhlin förklarar ytterligare att efter andra världskriget skapades en rad institutioner för en liberal ekonomisk världsordning. I analysen har jag kallat denna liberala ekonomiska världsordning för neo-kolonialism. Eftersom, efter kolonialismen har förutvarande kolonialmakter fortfarande kontroll över den globala ekonomin. Annorlunda nog har Sydkorea som en gång varit en koloni har lyckats få igång tillväxtmotorn medan Kenya misslyckats. För att kunna belysa ytterligare de orsaksförhållandena varför utvecklingsnivån är olika i Kenya och Sydkorea använder jag mig av Thomas Pogges (2005) teori om den globala ekonomiska ordningen, för att tydliggöra varför Kenya har svårt att få igång tillväxtmotorn i likhet med Sydkorea. Med avseende på kolonialismens negativa påverkan i det globala sammanhanget.

I artikeln ”A cosmopolitan perspective on the global economic order” publicerad i *The Political Philosophy of Cosmopolitanism*, (2005:92–109) anser Thomas Pogge att medborgarna i välståndsländerna är ansvariga för fattigdomen i omvärlden och att de även har makten att lindra den om viljan finns. Han menar att medborgarna i rika länder utformar och sätter igång institutioner som orsakar fattigdomen och som enbart gagnar dem själva. Därför menar Pogge vidare att det finns ett behov av att reformera de sociala institutionerna för att lindra de efterräkningar som den har orsakat (Pogge 2005:95). De institutionella utformningarna påverkar de fattiga negativt, och hans argument utgår från tre olika principer, men enligt Pogge leder alla tre till samma slutsats - det vill säga orsaken till fattigdomen i världen beror på att de rika i västvärlden samt den politiska och ekonomiska eliten i de fattiga länderna inte har tagit hänsyn för att hjälpa för att förbättra de fattiga folkens situation (a.a.).

Pogge hävdar ytterligare att kolonialismens påföljder är en annan aspekt på varför klyftorna mellan Nord och Syd blir större och större. Han menar att kolonialismen, den våldsamma historien, är den som ännu påverkar kontinenten Afrika. Han markerar att världen är inte bara karakteriserad av ”radical inequality” som det kallas, men också av:

[...] the social starting positions of the worse-off and the better-off have emerged from a single historical process that was pervaded by massive grievous wrongs, (Pogge, 2002, p.203.). (Pogge 2005:97).

Pogge menar vidare att fattigdomen i tredje världen kan undvikas genom en global institutionell reform, och även genomgripande av en begränsad reform är tillräckligt för att få positiv effekt (Pogge 2005).

2.6 Sammanfattning av teoretiska utgångspunkter

Sammanfattningsvis finner jag beståndsdelar i de ovannämnda teorierna som utgör gemensamma nämnare; de belyser alla utvecklings- och tillväxtfrågor. Liksom min uppsattitel speglar dessa teorier mitt syfte och därmed också innehållet i min uppsats. Uppsatsens teoretiska utgångspunkt utgår från Uhlins begreppsdefinition av utveckling. Denna är i sin tur sammankopplad med Fregert och Jonungs makroekonomiska tillväxtteoretiska modeller som tydligt strukturerar och förklarar ekonomisk tillväxt. Utveckling och tillväxtteori utifrån Uhlins samt Fregert och Jonungs utgångspunkter handlar inte enbart om ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser, och detta är en demokratifråga. Därför använder jag ytterligare Premfors olika demokratibegrepp för att belysa de olika demokratiska modellerna utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv. Premfors teoribildningen kring de tre olika demokratibegrepp tydliggörs varför utvecklingsnivån är olika mellan Kenya och Sydkorea. Eftersom institutionernas utformning utgår från de demokratiska principer som gäller i respektive länder, det vill säga från de regler och normer som styr samhället. Denna definition samt teoribildningen anser jag här som väl anpassad och relevant för uppsatsen. Implementeringsprocess är också en annan relevant demokratifråga, och därför använder jag Sannerstedts klarläggande om denna. Den belyser en viktig process i det politiska livet när det gäller skillnaden mellan beslutsfattarrollen och verkställarrollen. Slutligen kopplar jag till den globala normativa teorin av Pogge för att ytterligare belysa globaliseringens negativa påverkan i de förutvarande kolonier som har det svårt att utvecklas. Med avseende på kolonialismens och neokolonialismens negativa påverkan i den kenyanska utveckling och tillväxten. I och med Uhlins diskussion av utvecklingsfrågor betona även internationella relationer. Dessa gemensamma drag i ovannämnda valda teorier belyser samt möjliggör därför en positionering inom ramen för mitt forskningsfall.

En positionering utifrån min slutsats om ökad tillväxt i Kenya som har varit ett ytterligare syfte i uppsatsen, kan jag konstatera att jag kommer fram till två processer för ökad tillväxt i Kenya. För det första krävs det en reformering av den globala institutionella ordningen för att ge utvecklingsländer som Kenya möjligheten att utvecklas. Sydkorea och andra industrinationer som en gång varit kolonier har inte blivit påverkade negativt av neokolonialismen eftersom

de med andra industrinationer och förutvarande kolonialmakter skapat IMF och WTO. De Förutvarande kolonialmakterna äger fabriker och arbetarna i utvecklingsländer som Kenya producerar överskott. Därtill berövas Kenya och förutvarande kolonier möjligheter för ökad export. Dessutom bestämmer IMF med strukturanpassningsprogram hur länderna ska föra sin politik, vilket är orättvist. Det bör därför finnas en drivande kraft i arbetet för en global rättvisa, en reformerad global institutionell ordning för global rättvisa, bland annat vad gäller handel. En global utveckling blir inte hållbar förrän alla länder och människor får ta del av den.

För det andra bör Kenya liksom Sydkorea tillämpa alla de tre makroekonomiska tillväxtmodellerna som redovisats, framför allt den institutionella modellen, för att åstadkomma ökad investering i landet. Även tillväxtvinsterna och resurserna i landet bör fördelas rättvist för att bekämpa inkomstklyftorna och fattigdomen i Kenya.

3 Sydkorea

I detta kapitel presenteras en beskrivning och analys av Sydkoreas utveckling och tillväxt. Syftet är att åskådliggöra den utvecklingsprocess som Sydkorea har genomgått under perioden 1960–1996, vilken har lett till att Sydkorea i dag är bland de rikaste länderna i världen. För att skapa en förståelse mellan teori och empiri, beskrivs hur Sydkorea har tillämpat tillväxtpolitiken.

3.1 Sydkoreas historiska bakgrund, omfattande demokratiseringsprocessen och kampen mot korruption

Republiken Sydkorea blev självständig år 1948, och den aktuella delningen av Korea till Nord- och Sydkorea leder sitt ursprung från delningen efter slutet av andra världskriget mellan den ryska intressesfären och den amerikanska. Syngman Rhee blev landets första president mellan åren 1948 och 1960. Enligt Kwon och Yi (2009) hade den sydkoreanska regeringen det svårt att implementera en meningsfull ekonomisk politik i början. Eftersom Japan, som hade koloniserat landet sedan länge, lämnade landet året 1945 uppstod ett stort industriellt vakuum och därtill en ödeläggelse som orsakades av det koreanska kriget. Kwon & Yi menar vidare att tillväxtpolitiken vid detta tillfälle var oansenlig i takt med att det principiella målet vid tillväxtpolitiken var importsubstitution industrialisering (Kwon och Yi 2009:772). Men trots denna komplicerade period av svårigheter, har Rhees regering lagt den avgörande grunden av ekonomisk utveckling under 1960-talet, och detta har varit jordreform (a.a.).

Ett försök till en demokratiseringsprocess inleddes men misslyckades då en militärkupp genomfördes och Park Chung Hee blev den nya presidenten. Parks regering lyckades trots sin ställning som militärdiktatur bygga upp en stark industri i landet under 1960-talet. Hans regering syftade till att investera i uppbyggande av inhemska industrier för att exportera, istället för att fortsätta med tidigare importsubstitution industrialiseringspolitiken (Kwon och Yi 2009:772).

Enligt Wang (2007) har Sydkorea utgått från att utveckla sin tekniska infrastruktur. Han menar att teknologisk utveckling samt ständig innovation är avgörande för ekonomisk utveckling, men tillvägagångssättet för ett samhälle att kunna genomföra denna process är beroende av dess institutionella

utformning. Han menar också att det finns två paradigmer vad gäller teknisk utveckling, det första är ”catch-up-paradigm” med utgångspunkt i att lära sig utveckla befintliga teknologier från industriländerna, och det andra är ”innovation paradigm”, vilket enbart är tillämpligt i de avancerade ekonomierna (Wang 2007). Denna ”catching-up”-processen kallas också Fregert och Jonung för *upphinnarprocess* och de menar att länder med dålig social infrastruktur men som förbättrar den genom reformarbeten av olika slag har potential att kraftigt öka sin tillväxttakt. Ett tydligt exempel på upphinnarländer är Kina och Sydkorea mellan åren 1962 fram till åren 1987 då Sydkorea fick en ny demokratisk konstitution (Fregert och Jonung 2005:146; Islam och Chowdhury 1997:160, jfr Kwon och Yi 2009:773).

Den nya konstitutionen medgav direkt presidentval, och i sammanhanget reviderades arbetslagen och fackföreningslagen. Den här processen har lett till en fullständig övergång till en demokratisk icke-militär regering (Islam och Chowdhury 1997:160, jfr Kwon och Yi 2009:773). Vid presidentvalet 1992 vann Kim Young-sam valet och hans sociala och ekonomiska reformagenda och kampen mot de korrupta tjänstemännen i militären och regeringen ger honom omfattande stöd i landet (Islam och Chowdhury 1997:160). I sammanhanget implementerade Kim snabbt reformer som minskade militärens och säkerhetstjänstens makt samt ändrade den sociala infrastrukturen för att säkerställa en permanent civil statsstyrelsekontroll. Detta för att motverka återinförandet av en militärregering i landet (a.a. s.160).

Efter 40 år av politisk instabilitet och odemokratiskt styre fick Sydkorea en demokratiserad författning som utgår från den starka demokratisynen. Den starka demokratisynen utgår från ”att institutioner och processer i samhället aktivt bör främja positiv frihet” (Premfors 2000:32). Beträffande kampen mot korruption har Sydkoreas implementeringsprocess i striden mot korruption utgått från den klassiska styrningsmodellen. Det vill säga, det traditionella perspektivet där rationalitetsaspekt på styrning handlar ”om i vilken grad de resultat uppnås som beslutsfattaren eftersträvat (Sannerstedt 2001:21). I nästa avsnitt redovisas hur Sydkorea lyckades få igång tillväxtmotorn.

3.2 Sydkoreas ekonomiska tillväxtsprång

Vid slutet av det koreanska kriget, dvs. 1953, var Sydkorea en av de fattigaste utvecklingsländerna. Landets BNP per capita var mindre än US\$70. Bara ett fåtal observatörer trodde då att Sydkorea skulle kunna få en expansiv ekonomi med en positiv årlig tillväxt (Chang 1992–93:41). Den sydkoreanska ekonomiska framgången kan förklaras av bland annat implementering av den så kallad ”*forced savings*” (a.a. s. 43). Enligt Chang har den sydkoreanska staten bidragit till tvingat besparingar genom att effektivt förbjuda inhemsk konsumtion av importerade lyxvaror och tätt kontrollen av import av andra konsumtionsvaror. Lyx importen förbjöds under 1961 lagen om förbud mot försäljning av särskilda utländska produkter ”Law Prohibiting Sales of Special

Foreign Products” (Jones och Sakong 1980, 117-18); (a.a. s. 43). Brottslingar utsattes för upp till tio års fängelse och/eller böter på fem till tjugo gånger priset på varan. I vilken utsträckning den sydkoreanska staten begränsad inhemsk konsumtion av importerade konsumtionsvaror kan ses av det faktum att hela den 1968-1982 under den så kallade fritt importeras ”freely importable” konsumentvaror vanligen utgjorde mindre än en procent av all import (Luedde -Neurath 1986, 141); (a.a. s. 43).

Innan dess var besparandet i Sydkorea möjligt, följaktligen av ekonomiskt bistånd från USA på 1950- och 1960-talet. Men när det ekonomiska biståndet från USA började minska under 1970-talet och till slut nådde ett fullständigt stopp av bistånd på 1980-talet, ledde detta till att den sydkoreanska staten blev mer beroende av bland annat högre tariff för ökat sparande. Denna process av sparandet som framställdes av tariffinkomsten, ökade sparandet från 30 procent under åren 1962-71 till 48 procent under åren 1972-76, och därtill 95 procent under åren 1977-81 (Hong 1987, 277); (a.a. s. 44).

Industrialiseringen i Sydkorea började vid president Park Chung-hees omfattande policyreformer, vilka ledde till ekonomiska framsteg från år 1962. Han genomförde då två femåriga ekonomiska planer, den första mellan åren 1962 och 1966 och den andra mellan åren 1967 och 1971 (Islam och Chowdhury 1997:159, jfr Chang 1992-93:46ff). De två femåriga ekonomiska planerna bestod av den neoklassiska och den endogena modellen. Det vill säga, investering i teknisk infrastruktur – realkapitalackumulering och humankapitalackumulering – utbildning. Denna satsning på ”teknisk utveckling är alltså motorn bakom tillväxt” (Fregert och Jonung 2005:133) i Sydkorea. Sydkorea och de asiatiska tigrarna har vuxit snabbt sedan 1970-talet och stora delen av den höga tillväxten beror på att dessa länder började på låga kapitalintensitetsnivåer ”när de öppnade sina gränser för utländsk teknologi och utländskt kapital samtidigt som de genomförde interna reformer, vilka medförde en högre investeringskvot” (Fregert och Jonung 2005:141). Investeringarna i humankapital var en annan process som Sydkorea har implementerat för att kunna upprätthålla den teknologiska utvecklingen (Fregert och Jonung 2005:143).

Sydkorea har ytterligare genomfört olika former av reformprocesser genom tiderna för att förbättra sin sociala infrastruktur. Genomförandet av en ny konstitution, revidering av arbetslagen och fackföreningslagen, kampen mot korruption och säkerställning av stabilitet ledde till omfattande utländsk investering i Sydkorea. Den teoretiska utgångspunkten här är ”den institutionella teorin, då den betonar institutionernas utformning” (Fregert och Jonung 2005:145).

Sammanfattningsvis har Sydkorea implementerat alla tre makroekonomiska teoretiska modeller mellan åren 1962 och 1996, framförallt genom implementering av den institutionella teoretiska modellen som skapat en god miljö för investering med goda incitament, vilket förutses gälla under lång tid med stabilitet. Detta har bland annat öppnat dörren för utländska investeringar i Sydkorea. Detta i sin tur har också bidragit positivt i Sydkoreas utveckling.

Vidare understöds tillväxten i Sydkorea när landet var öppet mot omvärlden. En sådan öppenhet tillförsäkrar att teknologi sprids mellan länder, vilket i sin tur leder till utökad handel och därmed ökad tillväxt (Fregert och Jonung 2005:146).

3.3 Sydkorea från u-land till i-land

Islam och Chowdhury (1997) betonar att den snabba ekonomiska tillväxten som började omkring 1963 har på mindre än två decennier förvandlat landet från ett utvecklingsland med jordbruksbaserad ekonomi till ett nytt industriellt land med en expansiv ekonomi. År 1993 omfattades mer än 43 procent av BNP av industriella produkter, samt industrimässiga tillverkningar som därtill svarade för nästan 93 procent av de sammanlagda exportvarorna (Islam och Chowdhury 1997:160–161).

Den sydkoreanska tillväxten mellan åren 1962 och 1996 omfattade sju reformmetoder i enlighet med Islam och Chowdhury. Under den första femårsplanen mellan 1962-66 betonat utbyggnad av infrastruktur, såsom elproduktion, järnvägar, hamnar och andra kommunikationsmöjligheter. Under den andra, mellan 1967-71, uppmärksamhet riktats på utvecklingen av tillverkningsindustrin, som grundar sig på landets rika utbud av billig och utbildad arbetskraft. Särskild uppmärksamhet ägnades elektronik och textil. Den tredje femårsplanen mellan 1972-1976 var att omstrukturera den industriella sektorn till kemisk och annan tung industri. Planen till byggandet av integrerade stålverk, expansion och byggandet av petrokemiska anläggningar och utbyggnad av skeppsbyggerianläggningarna. Den fjärde plan mellan åren 1977-1981 hade som mål att ytterligare omstrukturera industrin mot högteknologikrävande verksamheter. Därtill hade den fjärde planera sociala målet att uppnå en mer rättvis fördelning av frukterna av den ekonomiska expansionen. Det rådde därför ökade utgifter för utbildning, boende och folkhälsa. Alltså den femte plan mellan åren 1982-1986 ingår program för att liberalisera ekonomin. Fokus i regeringen också flyttas till en balanserad regional utveckling som genomförts från femte till den sjätte planen 1987-1991. Delarna regional utveckling i sjätte planen syftade till att minska skillnaden i levnadsstandard mellan stadsborna och landsbygdsbefolkningen. Den sjunde planen 1992-1996 ersattes med en ny femårsplan 1993-1997 av president Kim. Denna plan avser en årlig tillväxt på nästan 7 procent i syfte att omvandla Korea till en avancerad ekonomi och lägga grunden för en eventuell förening av de två koreanska staterna. (Islam och Chowdhury 1997:167–168).

De här sju reformmetoder har lett till att Sydkorea förvandlat från u-land till i-land. BNP per capita, under perioden 1962-1996 tilltagit från 2,3 miljarder dollar till 480,4 miljarder dollar vilket är ett tydligt tecken på Sydkoreas snabba ekonomiska tillväxt sedan början av 1960-talet (Dilworth 2009:650).

4 Kenya

I detta kapitel presenteras en beskrivning och analys av Kenyas utvecklingsprocess samt ekonomiska tillväxt i det globala sammanhanget och hur den kan relateras till det teoretiska ramverket. Syftet här är att åskådliggöra hur och varför den ekonomiska tillväxten i Kenya skiljer sig från Sydkoreas. Detta för att dels skapa en förståelse kring varför Kenya inte fått igång tillväxtmotorn, dels för att i kapitel fem kunna analysera huvudfrågeställningen.

4.1 Kenyas demokratiseringsprocess, korruption och nepotism

Kenya är en självständig stat sedan år 1963 och republik sedan år 1964. Jomo Kenyatta blev den förste presidenten och var det fram tills han dog år 1978. Då övertog vicepresidenten Daniel Arap Moi presidentposten. Det regerande partiet, Kenya African National Union (KANU), gjorde sig år 1982 till det enda legala partiet i Kenya och kämpade hårt mot den politiska liberaliseringen. Detta ledde till våldsamt upplopp under tiden och efter påtryckningar utifrån gav Moi upp kampen mot den politiska liberaliseringen. År 1992 inleddes det första flerpartisystemet med ett demokratiskt val, men oppositionen var delad och därmed misslyckades de med att välja bort KANU-partiet från makten även vid valet 1997. Både valen 1992 och 1997 utmärktes av valfusk och våldsamhet. Så här skriver Hultberg (2009):

Mois tid vid makten kantades av svagt statsmannaskap och dåliga gränsdragningar för de politiska och medborgerliga rättigheterna. Vid sidan av detta var KANU:s interna grupp fullmatad av korruption. 1990-talets statssponsrade etniska våld mellan å ena sidan Kalenjiner och Masajer och andra sidan Kikuyer och Luhyer ökade den politiska polariseringen i landet. Trots dessa problem så närmade sig oppositionen KANU och fick större utrymme både i media och i parlamentet. (Hultberg 2009: 18).

Hultberg menar också att Mois politik efterlämnar sig stora korruptionsproblem och utbredd fattigdom (Hultberg 2009:18). Vid valet 2002 var Mwai Kibaki presidentkandidaten för den förenade oppositionssamlingen NARC (National Rainbow Coalition) och de vann valet som satte stopp för fyrtio år av KANU:s maktdominans som enpartistat. Enligt Hultberg har valet år 2002 gett hopp om förändring bland folket men den nya regeringens ambitiösa reformprogram om kampen mot korruption, ekonomisk,

institutionell och sociala reformer har misslyckats. Även en av president Kibakis första anställda som är ansvarig i den självständiga antikorrupsionskommissionen sade upp sig 2005 av vanmakt över den utbredda korruptionen och över misslyckandet i reformprocessen (a.a. 2009:18–19).

Ett annat problem i Kenya är nepotism, stamkänsla och diskriminering, vilket möjliggör att delar av den kenyanska populationen på många sätt är utestängd från politiken. Kikuyerna som består av 22 procent av ”befolkningen är majoritet i parlamentet och i andra institutioners förvaltning. Minoriteterna har alltid haft svårt att göra sin röst hörd i Kenya” (Hultberg 2009:18–19), även kvinnor som utgör 80 procent av arbetskraften i jordbrukssektorn exkluderas i politiken och i sammanhanget speglar detta den långsamma utvecklingen i den kenyanska demokratin (a.a.).

President Kibaki utlovade bland annat att reformera ekonomin, samt vidta åtgärder mot korruption, men misslyckades. Och vid valet 2007 utmanades president Mwai Kibaki av Raila Odinga som tillhör Luo-folket, men Kibaki som tillhör Kikuyu-folket utnämndas till vinnare, vilket i samma ögonblick ledde till beskyllningar för valfusk. I rapporten vid utredningen om valfusk hävdades att valets genomförande var dåligt och det gick i synnerhet inte att besluta om en vinnare. Detta ledde till våldsamma protester och oroligheter runt om i landet, hundratals blev dödade och tusentals drevs på flykt, av vilka de flesta var Kikuyer. En förhandling inleddes som resulterades i en koalitionsregering med President Kibaki som president och oppositionsledare Odinga som premiärminister vid den nyetablerade premiärministerposten (Hultberg 2009:18–19).

4.2 Kenyas ekonomiska tillväxt

Enligt ”U.S. Department of State” fick Kenya efter självständigheten främjas snabb ekonomisk tillväxt genom offentliga investeringar, främjande av småbrukare jordbruksproduktionen och incitament för privata (ofta utländska) industriinvesteringar. I sammanhanget växte BNP med ett årligt genomsnitt på 6.6 procent från 1963 till 1973. Efter att ha fått medgång i ekonomisk tillväxt under 1960- och 1970-talet fick Kenya nedgång i tillväxten under 1980- och 1990-talet. Nedgången i ekonomin till stor del berodde på olämpliga jordbruks, mark, och industripolitik förvärras av dålig internationell bytesförhållandet. Och ytterligare ett ökat statliga intrång i den privata sektorn och importsubstitution politiken gjort tillverkningsindustrin konkurrenskraftiga. Därtill, den politiska miljön tillsammans med snäva importkontroller och valutakontroller gjort hemmiljön för investeringar oattraktiva för både utländska och inhemska investerare. (www.state.gov).

Bigsten (1986) har studerat Kenyas utveckling och tillväxt mellan åren 1914 och 1976. Han betonar bland annat att Kenyas BNI per capita ökade fram till 1974; ojämlikheten ökade mestadels fram till 1950, och avtog och ökade omigen fram till 1971, till sist gick det ner. Fattigdomen minskade fram till

1964 men ökade svagt igen (Bigsten 1986). Landet är beroende av regn för sina skördar och regnbrist innebär att den kenyanska ekonomin kommer att drabbas negativt. Tiffen och Mortimores (1994) artikel beskriver faktasammanställningen som genomförts i *Machakos* distrikt i Kenya mellan åren 1930-90, med utgångspunkt i att mäta regnmängd, omgivning, population och produktivitet över en 60-årsperiod. Populationen i distriktet växte enligt författarna från cirka 250 000 år 1930 till cirka 1,5 miljoner invånare år 1990. De betonar också att de flesta i området har 60 procents chans till välgång med sina grödor under regnperioderna. Försäljningsmöjligheter är också begränsade av både regeringspolitiken och dålig kommunikationsinfrastruktur. Därtill kunde inte jordbrukssektorn hålla samma takt som den stegrande populationen (Tiffen och Mortimore 1994).

Stiglitz (2003) i sin tur hävdar följande i sin bok:

I BECAME AWARE of this contrast when I first went to Kenya, in the late 1960s. Here was a rich and fertile country, with some of the most valuable land still owned by old colonial settlers. When I arrived, the colonial civil servants were also still there; now they were called advisers. (Stiglitz 2003:39).

Stiglitz betonar också att under tiden har den kenyanska ekonomiska tillväxten vuxit negativt i jämförelse med första gången han besökte landet i slutet av 60-talet. Då levde stoltheten och hederskänslan i luften under valspråket *uhuru* som är det swahiliska ordet för frihet, och *ujama* som betyder självhjälp (Stiglitz 2003:40). Den negativa ekonomiska tillväxten beror enligt Stiglitz delvis på korruption i den kenyanska regeringen, och delvis på IMF:s (International Monetary Fund) odugliga ekonomiska rådgivning, till exempel införande av högre räntor (Stiglitz 2003:40). Stiglitz menar vidare att IMF inte varit intresserade när det gäller tillvägagångssättet i utvecklingsfrågor med medlemsländer. Det finns också kvar en känsla av kolonialism när utvecklingsländer tar emot bidrag från IMF (a.a.).

Kenyas BNP år 2002 omfattade 16,9 procent av jordbruksprodukter, industrin 19,0 procent och andra tjänster 64,1 procent (Turner 2007:741). BNP år 2008 omfattade cirka 30 miljarder dollar med en årlig tillväxttakt (2008) på 1,7 procent (www.state.gov). I Kenya, liksom i de flesta länder i Afrika har tillväxttakten, inte nått förväntningarna i enlighet med MDG:s (Millennium Development Goals) mål, det vill säga en tillväxttakt på 7 procent. Enligt MDG har Kenya sjunkit ner från 6,1 procent till 3,5 procent på grund av efterräkningar av det senast presidentvalet år 2007 och dess våldsamma följder (UNECA: www.uneca.org). Upproren drabbade ekonomin i landet negativt.

Ytterligare har misslyckandet i kampen mot korruption påverkat landets ekonomiska tillväxt negativt, och likartat resonerar också Turner. Han hävdar att Kenya hade en stark ställning i ekonomisk tillväxt i Afrika i början av 60-talet men på grund av misskötsamhet och korruption fick landet under tiden en negativ tillväxt. Det som gjorde det ännu värre år 2000 var regnbrist (Turner 2007:741). Han påminner också om att upp till 1 miljard dollar i utländskt

bestånd hade frysts på grund av Moïses regerings misslyckande att bifalla lagen mot korruption (a.a. s. 41).

President Kibaki och premiärminister Odinga uttalade sig på följande vis avseende korruption i Kenya:

One must acknowledge that the war against corruption and waste is far from won. The Government wants more effective investigations and prosecutions involving corruption. This will help regain and retain public confidence in public institutions. In this regard, I direct accounting officers to institute sanctions, including prosecution and sacking of any officers serving under them who commit acts of corruption. I am also asking the public to fearlessly expose all officers who solicit bribes from them, so that we can tame and eventually eradicate corruption. The private sector must also play its part and stop inducing public servants with bribes in order to win favours.

President Mwai Kibaki, Kenyatta Day national address, October 2009
(<http://www.fco.gov.uk/en/>)

Quite often, the war against corruption has not only been politicised but also ethnicised. If we hope to comprehensively deal with corruption, we must accept that it is a crime whose perpetrators act in their own selfish interests to the detriment of the Kenyan people.

Prime Minister Raila Odinga, 3rd Annual Integrity Review Conference, July 2008 (<http://www.fco.gov.uk/en/>)

Korruptionen i Kenya är fortfarande omfattande och djupt sammanfogad i det kenyanska samhället.

Sammanfattningsvis, Kenyas misslyckande med att få igång tillväxtmotorn beror delvis på sprickor i landets reformprocesser, bristen på demokrati, omfångsrik korruption och nepotism. Men, å andra sidan, enligt andra, är orsaken till varför Kenya inte kan få igång tillväxtmotorn beror delvis på kolonialism- och neokolonialismpåverkan. I nästa avsnitt beskrivs och förklaras hur globaliseringen har påverkat tillväxten i Kenya.

4.3 Kenyas ekonomiska tillväxt i det globala sammanhanget

I detta avsnitt presenteras Pogges globala normativteori. Denna teori är kopplad till Nordins teori om den politiska idéns utveckling i västerlandet från Platon till nuet. Syftet i sammanhanget är att beskriva och analysera den globala ekonomiska ordningen, vilket kan delvis förklara andra orsaksförhållandena i frågan varför Kenya inte kan få igång tillväxten.

4.3.1 Kolonialismens negativa effekter

Globaliseringsprocessen började före och efter industriella revolutionens genombrott och kolonialismens framväxt har orsakat att alla länder i världen blivit alltmer beroende av varandra när det gäller råvaror och färdiga produkter. Under kolonialismen har kolonialmakter dragit orättvisa fördelar av sina kolonier som Kenya. Dessutom har kolonisatörerna efter frigörelsen lämnat sina kolonier utan utveckling eller system som kan vara långsiktigt hållbara.

Thomas Pogge anser att medborgarna i välståndsländerna är ansvariga för fattigdomen i omvärlden och att de även har makten att lindra den om viljan finns. Han menar att medborgarna i rika länder utformar och sätter igång institutioner som orsakar fattigdomen och som enbart gagnar dem själva. Därför menar Pogge vidare att det finns ett behov av att reformera de sociala institutionerna för att lindra de efterräkningar som den har orsakat (Pogge 2005:95). De institutionella utformningarna påverkar de fattiga negativt. Hans argument utgår från tre olika principer och enligt Pogge leder alla tre till samma slutsats. Det vill säga att orsaken till fattigdomen i världen beror på att de rika i västvärlden samt den politiska och ekonomiska eliten i de fattiga länderna inte har tagit hänsyn till att förbättra de fattiga folkens situation (a.a.).

Kolonialismens påföljder är ett perspektiv på varför klyftorna mellan nord och syd blir större och större, enligt Pogge. Han menar att kolonialismen, den våldsamma historien, är den som ännu påverkar kontinenten Afrika. Han markerar att världen är inte bara karakteriserad av "radical inequality" som det kallas, men också av:

[...] the social starting positions of the worse-off and the better-off have emerged from a single historical process that was pervaded by massive grievous wrongs, (Pogge, 2002, p.203). (Pogge 2005:97).

Dessa historiska fakta förmodar Pogge är väsentligt i frågan om uppkomsten av "radical inequality" som finns i världen i dag. De som är rika i dag härskade över dagens fattiga befolkningar i de fattiga regionerna och under kolonialtiden plundrades naturresurserna i dessa områden, argumenterar Pogge. Han menar ytterligare:

Around 1960, when the colonizers finally left, taking what they could and destroying much else, the inequality in *per capita* income between Europe and Africa had grown to 30:1, and vast inequalities existed also in education, health-care, infrastructure, and legal and political organization. (Pogge 2005:97).

Dessa ojämlikheter leder till stora olikheter i utvecklingsnivå mellan Afrika och Europa och på grund av dessa skillnader kan inte Afrika konkurrera på samma spelplan som Europa när det kommer till att handla med varandra. Detta ogynnsamma läge kan i stor utsträckning förklara varför ojämlikheter i per capita inkomst mellan Europa och Afrika ytterligare stigit 40:1 (Pogge 2005:97).

Sammanfattningsvis beror fattigdomen i omvärlden såväl som större inkomstklyftor mellan Afrika och Europa delvis på det som Pogge kallar för ”radical inequality”. Uppkomsten av ”radical inequality” förklarar en del i frågan varför Kenya inte kan få igång tillväxtmotorn. Och enligt Tägil (1999) sammanhänger afrikansk politik under 1970 och 1980 talet med en ogynnsam ekonomisk utveckling. De fria länderna började ”på en låg nivå ifråga om ekonomisk utveckling och teknologisk standard. Behovet av kapital och teknologiskt kunnande var därför stort, och afrikanerna blev beroende av hjälp utifrån. Detta var något av ett dilemma” (Tägil 1999:180–181).

4.3.2 Neokolonialismens effekter

Neokolonialismen är ett system som utgår från ekonomiskt beroende för förutvarande kolonier, exempelvis Kenya, i förhållande till förutvarande kolonialmakter. Enligt Pogge är den globala institutionella ordningen utformad av regeringar i länder som har makten att påverka omvärlden. Med avseende på att makthavarna i sin tur är valda av sitt respektive civila samhälle med inhemska institutionella arrangemang (Pogge 2005:104). Det civila samhället blir privata sfären enligt Hegel. Han menar:

Den är privatmänniskornas och familjernas sfär. Den är de privata näringarnas sfär. Den är marknadens sfär. Den utgör ett ´behovens system´ där människorna tillfredsställer materiella och egoistiska behov och där de konkurrerar med varandra. [...] egoismen och de produktiva krafter den sätter i rörelse få spelrum.
(Nordin 1999:120).

På angivet sätt, den globala institutionella ordningen formas av de politiska ledarna i de mäktigaste länderna, som i sin tur väljs ut och formas av sina inhemska institutionella arrangemang, så det globala institutionella ordningen former kraftfullt den nationella system särskilt för de svagare länderna samt sammansättningen, incitament och möjligheter för deras styrande elit (Pogge 2005:104). Denna ordning har även orsakat och uppmuntrat korruption och diktatorsaktiga och förtryckande regeringar i de fattiga länderna för att göra den nuvarande institutionella ordningen mer lönsam för de i rika länder (a.a. s.104-105). Pogge hävdar ytterligare, i WTO-förhandlingarna, insisterade de rika länderna på fortsatt och asymmetriskt skydd av sina marknader genom tullar, kvoter, antidumpningstullar, exportkrediter och subventioner till inhemska producenter, vilket kraftigt försämrar möjligheterna till export av även de allra fattigaste länderna. Dessa skydd kostar utvecklingsländerna hundratals miljarder dollar i förlorade exportintäkter (se Pogge, 2002, S.4), (Pogge 2005:105).

Dessa handlingar har i hög grad försämrat exportmöjligheten för de fattigaste länderna. Denna process kallas av Bengtsson för ”ekonomiskt nationalism” eller ”merkantilism”. Bengtsson hävdar att ”Inom handelsområdet

anses denna ambition resultera i en protektionistisk politik (Bengtsson 2006:279).

Den här protektionistiska politiken har delvis orsakat fattigdomen i omvärlden framförallt i utvecklingsländerna såsom Kenya. Av detta skäl resonerar Pogge med utgångspunkt utifrån de argument han har för att tro att stor fattigdom till stor del undvikas genom globala institutionella reformer. Och eftersom effekterna av genomgripande reformer är svårare att bedöma, diskutera Pogge i viss detalj flera små reformer och deras troliga effekter.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att WTO fungerar ogynnsamt för utvecklingsländer som Kenya. Tillika är IMF:s lån till utvecklingsländer som Kenya anslutna till strukturanpassningsprogram - ett system som utgår från att IMF och Världsbanken fastställer instruktioner till utvecklingsländer som Kenya att vidta åtgärder som syftar till att kunna återbetala lånen på en utformningsätt som inte är gynnsamt för Kenyas och andra utvecklingsländers tillväxt är dilemman med tanke på utveckling och tillväxt i Kenya och de andra utvecklingsländerna i omvärlden.

5 Diskussion och slutsats

Denna uppsats har genom en jämförande fallstudie av Sydkorea och Kenya studerat båda ländernas utvecklingsprocess från och med 1960-talet. Beskrivningarna och analysen i kapitel fyra har dock inte lämnat en enhetlig bild i frågan varför Kenya inte lyckats få igång tillväxtmotorn, men detta går delvis att urskilja utifrån utvecklingsteorierna. I detta kapitel diskuteras huvudfrågeställningen: *Hur kan vi förklara skillnaderna mellan Sydkoreas och Kenyas utvecklingsprocess?* Avslutningsvis redovisas uppsatsens slutsats.

5.1 Hur kan vi förklara skillnaderna mellan Sydkoreas och Kenyas utvecklingsprocess?

Anders Uhlin betonar att vid diskussion av utvecklingsfrågor ingår även internationella relationer. Han menar att studier av utvecklingsfrågor traditionellt har fokuserat på enskilda stater när det gäller frågor som betonar orsaksförhållandena och lösningar på utvecklingsproblemet. I sammanhanget presenteras två utvecklingsteoretiska perspektiv: *den dominerande synen* och *det kritiska synsättet*. Enligt Uhlin handlar den dominerande synen på utveckling bland internationella organisationer ”om ekonomisk tillväxt inom ramen för en expanderande marknadsekonomi” (Uhlin 2006:298). Denna inställning har blivit ifrågasatt av bland annat akademiker, enstaka regeringar, icke-statliga organisationer och FN-organ (bland andra). Uhlin menar vidare att kritikerna påpekar att fördelnings- och rättighetsfrågor är viktigare än tillväxt och menar att mänskliga behov, såväl materiella som icke-materiella, står i centrum. I sammanhanget innebär inte begreppet ”utveckling” enbart ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser. Uhlin hävdar vidare att det kritiska synsättet förutsätter att en verklig utveckling är ”en fundamental transformation av ekonomiska och sociala maktstrukturer; inte minst genusrelationer brukar uppmärksammas. Demokrati och folkligt deltagande är centrala värden” (a.a. s. 298). Den demokratiska synen på utveckling kallar även Premfors för den starka demokratin. Premfors menar att detta synsätt försöker finna en utjämning mellan kollektivism och individualism, med andra ord personlig autonomi och jämlikhet. Fregert och Jonung har i sin tur också framhållit betydelsen av en stark demokrati i utvecklingsprocessen. De kallar detta för institutionell utformning och en god social infrastruktur (Fregert och Jonung 2005:145–146). Ett alternativ vid utvecklingsprocessen utan en stark demokrati kallas enligt Fregert och Jonung

för upphinnarprocess (catching-up process), det vill säga att länder med dålig social infrastruktur, men som förbättrar den genom reformarbeten av olika slag, har potential att kraftigt öka sin tillväxttakt. Ett tydligt exempel på ett upphinnarland är Kina i dag och Sydkorea mellan åren 1962 fram till demokratiseringsprocessen år 1987 då landet fick en ny konstitution (Fregert och Jonung 2005:146; Islam och Chowdhury 1997:160, jfr Kwon och Yi 2009:773).

Uppsatsens utgångspunkt är, som Uhlin hävdar, att begreppet ”utveckling” inte enbart kan förklaras av ekonomisk tillväxt, utan även kulturella, politiska och sociala företeelser. I detta avsnitt redovisas orsakerna till att utvecklingsnivån är olika mellan Sydkorea och Kenya.

5.1.1 Sydkoreas utvecklingsprocess

Den sydkoreanska utvecklingen mellan åren 1962 och 1996 omfattades av sju femårsreformmetoder (Islam och Chowdhury 1997:167–168). Trots mindre naturresurser lyckades Sydkorea på rekordtid att utvecklas från ett jordbruksland till en avancerad industrination. År 1993 omfattades mer än 43 procent av BNP av industriella produkter samt industrimässiga tillverkningar som tillsammans svarade för nästan 93 procent av de sammanlagda exportvarorna (Islam och Chowdhury 1997:160–161).

Sydkorea har prioriterat och tillämpat alla tre makroekonomiska tillväxtmodeller mellan åren 1962 och 1996. Emellertid kan man inte beskriva och förklara utveckling och tillväxt i Sydkorea med enbart den neoklassiska modellen. Modellen uppvisar hur länder upprätthåller tillväxten genom ständiga tekniska framsteg, men det ger inte något svar på vad som bestämmer teknisk utveckling; detta svar finns i den endogena modellen. Sålunda har inte bara kapitalackumulering haft betydelse för ekonomisk tillväxt. Även den endogena tillväxtteoretiska modellen som besvarade frågan vad som bestämmer den tekniska utvecklingen, är otillräcklig för att endast kunna förklara tillväxt, då den inte förklarar hur tillväxtmotorn kom till stånd. Den institutionella tillväxtteorin, däremot, omfattar alla tillväxtteoretiska modeller som bland andra redovisades i teoriavsnittet.

Tabell 5.1 Sydkoreas real GDP growth rate (%)

1971-80	1981-90	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
9.0%	8.8%	4.8%	7.6%	9.2%	7.0%	4.7%	-6.9%	9.5%	8.5%
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
3.8%	7.0%	3.1%	4.7%	4.2%	5.0%	5.0%	4.6%	5.0%	

(Källor: Islam och Chowdhury 1997:161, Turner 2007:752 och www.worldbank.org)

Under perioden år 1962 till 1996 har Sydkoreas BNP per capita tilltagit från 2,3 miljarder dollar till 480,4 miljarder dollar, vilket är ett tydligt tecken på Sydkoreas snabba ekonomiska tillväxt (Dilworth 2009:650). Samtidigt kan det

noteras att den sydkoreanska BNP-tillväxttakten har varierat kraftigt under decennierna, vilket redovisas i tabell 5.1. Den totala tillväxten år 1999 var den starkaste sedan år 1987. BNP-lyftet år 1999 kan jämföras med den finansiella kraschen år 1998, den så kallade "Asienkrisen" (Dilworth 2009:650), då BNP rasade med över 6 procent. Trots allvarliga ekonomiska kriser i Sydkorea har utvecklingsnivån ökat fler gånger 1996 än 1963. Landet har utvecklats på rekordtid, från ett jordbruksland till en avancerad industrination.

I enlighet med Världsbanken fortsätter den koreanska ekonomin att expandera. Real-BNP-tillväxten, vilken avtog långsamt till 4 procent under det första kvartalet av 2007, återhämtade sig till 5 procent under det andra kvartalet (och tillika åren 2006). Vidare förväntades ökad export och inhemsk konsumtion upprätthålla tillväxten under det sista kvartalet av 2007 och 2008, med ett BNP-tillväxtresultat på 4,8 procent år 2007 och 5,1 procent år 2008 (www.worldbank.org). Denna fluktuation i BNP-nivån samt inflationstryck i Sydkoreas ekonomi genom åren kan inte ses som en ekonomisk avmattning utan som ett inträde i en period med en mer uthållig tillväxt.

5.1.2 Kenyas utvecklingsprocess

Då tillväxttakten i Kenya varierat kraftigt sedan 1960-talet kan man ändå konstatera att det finns mycket kvar att uppnå. Kenya hade en stark ställning i den ekonomiska tillväxtligan i Afrika i början av 1960-talet (Turner 2007:741) och har även haft högre BNP-tillväxtnivå än Sydkorea. Trots den positiva tillväxten under 1960-talet har inte inkomstklyftorna minskat i landet i dag.

Kenyas BNP växte med ett årligt genomsnitt på 6,6 procent från år 1963 till år 1973. Efter att ha haft medgång i den ekonomiska tillväxten under 1960- och 1970-talet hade Kenya en nedgång i tillväxten under 1980- och 1990-talet (www.state.gov). År 2004 låg real-BNP-tillväxten på 4,3 procent och år 2003 på 2,8 procent. Det totala BNP år 2004 var US\$15.6bn (Turner 2007:741). Enligt Dilworth började den kenyanska regeringen år 1993 att satsa på ekonomiska reformer med hjälp av Världsbanken och IMF efter årtal av dåligt ekonomiskt genomförande. På grund av regnbrist avtog dock landets ekonomi år 1997. Samma år stoppade IMF biståndet till Kenya då Kenya vägrade genomföra reformerna. Men till följd av skapandet av en ny antikorrptionskommission blev ytterligare bistånd tillgängligt. Emellertid förklarades senare att kommissionen var författningsstridig varpå reformprogrammet stoppades.

Med Kibaki vid makten började ett nytt reformprogram och IMF och Världsbankens deltog i programmet på nytt, men anklagelser från Storbritannien och Nordirlands ambassadör, Sir Edward Clay, angående omfattande korruption, ledde till att John Githongo, den ansvarige för antikorrptionskommissionen, sade upp sig. Detta ledde i sin tur till att USA och Tyskland drog tillbaka biståndet. År 2003 godkände IMF en ny fattigdomsminskning och tillväxtresurser med Kenya. Då förväntades att BNP

skulle uppnå 7,0 procent år 2007 (Dilworth 2009:640) och prognosen gick i uppfyllelse. Trots denna medgång år 2007 har Kenyas tillväxttakt därefter inte nått förväntningarna, i enlighet med MDG:s (Millennium Development Goals) mål, det vill säga en tillväxttakt på 7 procent. Landet har sjunkit från 6,1 procent till 3,5 procent på grund av efterräkningar av det senaste presidentvalet år 2007 och dess våldsamma följder (UNECA: www.uneca.org). Enligt Världsbanken hade den kenyanska ekonomin visat tecken på tillfrisknande under det första kvartalet av 2009 med en tillväxttakt på 3,9 procent i jämförelse med en nedgång med 0,6 procent under det första kvartalet år 2008 (www.worldbank.org).

Tabell 5.2 Kenyas real GDP growth rate (%)

2003	2004	2005	2006	2007	2008
2.9%	5.1%	5.9%	6.3%	7.1%	1.7%

(Källor: www.worldbank.org)

5.2 Hur skiljer sig Kenya från Sydkorea i demokratiskt hänseende?

5.2.1 Sydkorea

Kenya och Sydkorea har varit kolonier, de har utropat självständighet som stater och blivit republiker. Båda har varit bondesamhällen före början av 60-talet och deras demokratiseringsprocesser har tagit båda länderna fyrtio år. Efter fyrtio år av politisk instabilitet och odemokratiskt styre fick Sydkorea en demokratisk författning år 1987 och i samband med detta reviderades arbetslagen och fackföreningslagen (bland andra). Den här processen har lett till en fullständig övergång till en demokratisk icke-militär regering (Islam och Chowdhury 1997:160, jfr Kwon och Yi 2009:773). Alltså har Sydkorea lyckats bygga en stabil och ”stark demokrati” genom åren. Landet har fram till år 1987 försökt att finna en utjämning mellan den tunna och snabba demokratin, det vill säga utjämning mellan individualism och kollektivism (Premfors 2000:30). Till sist lyckades landet finna avvägning mellan kollektivism och individualism, vilket Premfors kallar för ”den starka demokratin”. Genom revideringen av arbetslagen, fackföreningslagen och en ny konstitution som medger direkt presidentval har landet uppfyllt kraven att klassas som en stark demokrati, med kvalifikation att den sydkoreanska demokratin bygger på ”konsensus” där personlig autonomi och jämlikhet står i centrum.

5.2.2 Kenya

Kenya, däremot, har realiserat den så kallade ”snabba demokratin” sedan landet blev självständigt år 1963. Den utgår från ”att människors grundläggande intressen och önskningsar är externt bestämda och att detta i sin tur bestämmer deras beteende i politiken” (Premfors 2000:29). I sammanhanget hänger ekonomi och politik innerligt ihop. Eliten har benägenhet att ha mycket av allt, medan vanliga människor har lite av allt eller inget (Premfors 2000): ”Politiska eliter skaffar sig ekonomiska privilegier, ekonomiska eliter politiska – allt på bekostnad av ’den lilla människan’” (a.a. s. 28). Med ett annat uttryck kan man även kalla den kenyanska demokratin ”omogen”. Detta visade sig tydligt när Moi övertog presidentposten år 1978. Hans regering gjorde sig år 1982 till det enda legala partiet i Kenya och kämpade hårt mot den politiska liberaliseringen. Efter påtryckningar utifrån gav han upp kampen mot den politiska liberaliseringen. Vid valet 2007 utmanade Odinga president Kibaki, och på grund av brist på demokrati och till följd av omfattande korruption blev resultatet av valet vulkaniska – oskyldiga människor som behövde skydd från staten blev mördade på grund av sina etniska kännetecken. Detta är några av bevisen på att Kenya har långt kvar att gå innan landet kan klassas som ett ”starkt” demokratiskt land. Enligt Hultberg är nepotism, stamkänsla och diskriminering ett annat problem i delar av den kenyanska populationen, och i synnerhet är många utestängda från politiken (Hultberg 2009:18–19).

5.2.3 Kampen mot korruption i Sydkoreas och Kenya

När Kim Yongsam tog över makten efter valet i Sydkorea år 1992 utgick hans politik från striden mot korruption samt kampen för ökad demokrati. Att få bort korruption med ökad demokrati är en grundläggande beståndsdel vid tillväxt, enligt den institutionella teorin. En förbättring av social infrastruktur genom en ny konstitution, revidering av arbetslagen, fackföreningslagen och säkerställning av stabilitet ledde detta till en omfattande utländsk investering i Sydkorea. En ökad demokrati samt en god social infrastruktur, med andra ord fungerande institutioner utan korruption samt regler som respekteras i det sydkoreanska samhället, möjliggjorde för både inhemska och utländska investeringar i Sydkorea. Följaktligen har detta haft en positiv effekt på den sydkoreanska utvecklingen och tillväxten.

Implementering av korruptionslagen i Sydkorea skiljer sig från fallet Kenya. I Sydkorea skiljer man mellan två roller i det politiska livet: beslutsfattarrollen och verkställarrollen; vilket även kan sägas vara en demokratisk princip (Sannerstedt 2001:20). Således lyckades Sydkorea i sin kamp mot korruption. I och med att den sydkoreanska regeringen hade föreslagit en tydlig antikorrupsionslag som den sydkoreanska riksdagen beslutat blev resultatet i sin tur positivt. Förvaltningen verkställde besluten som fattats av beslutsfattarna. En sådan process saknas i Kenya. Det är fortfarande oklart från

beslutsfattarnas sida hur kampen mot korruption i Kenya ska genomföras. Eftersom investeringsmiljön är ogynnsam, förklarar denna delvis varför potentiella inhemska och utländska investerare väljer bort Kenya. Detta medan både inhemska och utländska investerare investerar i Sydkorea för att investeringsmiljön är gynnsam.

Sammanfattningsvis visas i analysen och i diskussionen ovan att det tydligen finns mycket kvar att åstadkomma när det gäller den kenyanska utvecklingen och tillväxten, samt i kampen mot korruption och för demokrati. Även den senaste korruptionsskandalen i Kenya handlade om två ministrar. Den ena är jordbruksministern William Ruto, som blivit avstängd från sin ministerpost av premiärminister Odinga för att olagligt sålt majs utomlands och därtill även att 26 miljoner amerikanska dollar har sugits bort från den illegala majsförsäljningen. Efter några timmar upphävde president Kibaki Rutos avstängning från sin ministerpost, vilket omigen har lett till en maktkamp som har funnits mellan presidenten och premiärministern sedan valet 2007, (*BBC: 17 februari 2010*). Två dagar senare, den 19 februari 2010, hann verkligheten ifatt mig då jag såg ett reportage om en manifestation på Kenyas gator angående den senaste korruptionsskandalen i regeringen. En informant i nyhetsprogrammet hävdade att han är orolig för det kommande valet eftersom konflikten mellan presidenten och premiärministern är omfångsrikt pågående (*BBC*).

Demokratin i ett land prövas när den som har makten förlorar valet och överlämnar makten till vinnaren. Den demokratiska processen har dock inte fungerat i Kenya som den har gjort i Sydkorea. Nepotism är ett annat problem. Kenya innehåller flera folkgrupper som dominerar olika partier där politiska val innebär mycket mer än politik - dessa val bestämmer vilken folkgrupp som får makten och sedan skor sig den segrande stammen på de andra stammarnas bekostnad. Detta har påverkat den ekonomiska utvecklingen i Kenya negativt.

Huvudproblemet med argumentet att demokrati är bra för ekonomin är att de flesta auktoritärt styrda asiatiska länder aldrig hamnade i lika djupa och akuta ekonomiska kriser som de demokratiska. Exempelvis har kommunistdiktaturen Kina klarat sig bättre än de flesta demokratiska länder genom den så kallade upphinnarprocessen.

5.2.4 Globaliseringens positiva/negativa påverkan i Sydkorea och Kenya

Sydkoreas utvecklingssuccé minskade inkomstklyftorna i landet under hela 1990-talet. Det sydkoreanska ekonomiska miraklet har rutinmässigt förklarats vara en följd av marknadsekonomins och globaliseringens drivande krafter. Genom investering i teknisk infrastruktur har Sydkorea förmågan att tillgodogöra sig de globala tekniska framstegen. Kenya har däremot inte

investerat tillräckligt i teknisk infrastruktur, vilket delvis förklarar varför inkomstklyftorna inte minskat i landet, trots landets alla rikedomar.

Investering i teknisk infrastruktur är relevant vid ekonomisk tillväxt. Men för att intersubjektivt kunna analysera problemområden ytterligare är det nödvändigt att beskriva och förklara andra tänkbara bakomliggande orsaksfaktorer som också kan anses ha bidragit till den negativa ekonomiska tillväxten i Kenya. Andra medverkande krafter som lett till fattigdomen i utvecklingsländer som Kenya, trots alla naturresurser och potentiella möjligheter i landet, är kolonialismens och neokolonialismens effekter. Detta kan delvis förklara varför Kenya är utestängt från globaliseringens positiva effekter.

Kenya, liksom övriga länder i Afrika, är rikt på olika former av naturresurser, men folket är ännu fattigt. De europeiska kolonialmakterna hade tillämpat olika slags politik i Kenya och inskränkt sig till att vara plantageägare, administratörer och representanter för stora exportfirmor. När Kenya uppnått självständighet år 1963 växte emellertid världens samlade välstånd under tiden. Trots att världens samlade välstånd växer fortsätter klyftan att vidgas mellan Europa och Afrika. Enligt Pogge beror detta på kolonialismens påföljder. Han betonar att världen är inte bara karakteriserad av "radical inequality" som det kallas, men också av "the social starting positions of the worse-off and the better-off have emerged from a single historical process that was pervaded by massive grievous wrongs, (Pogge, 2002, p.203)" (Pogge 2005:97). I de flesta fall bottnar större delen av den globala ojämlikheten mellan Nord och Syd, när det gäller utvecklingsnivå, i den koloniala perioden då de som är rika i dag härskade över dagens fattiga befolkningar i de fattiga regionerna. När kolonisatörer skulle lämna sina kolonier, efter självständighet, fick de ta med sig allt de kunde och därför fördärvades mycket annat (a.a.). Detta ledde till en ofattbar negativ tillväxt i förutvarande kolonier som Kenya. Efter självständigheten utformade förutvarande kolonialmakter globala institutioner som redskap för att kunna fortsätta kolonialismen. Den globala institutionella ordningen har i enlighet med Pogge även orsakat och uppmuntrat korrupktion och diktatorsaktiga och förtryckande regeringar i de fattiga länderna för att göra den nuvarande institutionella ordningen mer lönsam för de i rika länderna (Pogge 2005:104–105).

En global institution som WTO är ett tydligt tecken på neokolonialismen; förhandlingarna om fri- och rättvishandel som WTO anser skulle fylla sin funktion har misslyckats. Driftkraften bakom WTO, som Pogge betonar, kallas för privata sfären som har gett upphov till egoismen. WTO är skyldig att se till att Kenya liksom andra länder utnyttjar sina komparativa fördelar, specialiserar sig på att producera de varor de är bäst på och säljer dem på världsmarknaden med bra avkastning. Men annorlunda nog kännetecknas relationen mellan välstånd och utvecklingsländer som feodalismen under kolonialtidens herre och slav. Förhandlingarna är som en klasskamp mellan kapitalisterna som äger fabriker och arbetarna som producerar överskott som ännu är berövade

möjligheter för ökad export. De ledande aktörerna döljer sig bakom den ansiktslösa marknaden, och förnödenheten av att tillfredsställa marknadens begäran får närmast naturlagsordning.

Bistånd och skulder har också bidragit till Kenyas och övriga utvecklingsländers dilemma. Med andra ord har IMF som en global institution inte uppfyllt sin funktion. Enligt Stiglitzs resonemang har IMF delvis bidragit till den negativa ekonomiska tillväxten i Kenya.

Vad mera är under 70-talet valde pengar in från OPEC länder till världsbanken och efter en kraftig prisökning på olja höjde mellanösterns oljerika länder inkomst kraftigt, bankerna ville tjäna pengar och erbjöd därför flera afrikanska länder mycket förmånliga lån. Efter kraftigt höjda räntor klarade inte länderna att betala tillbaka sina lån. Skulderna och räntorna ökade. I dag har alla länder betalat tillbaka sina lån flera gånger om. IMF har makt att föreslå åtgärder för att länderna ska kunna betala tillbaka sina skulder och genom så kallade strukturanpassningsprogram bestämmer IMF hur länderna ska föra sin politik. Det vanligaste är att länder tvingas exportera mer. Därmed tvingas bönder odla mer exportvänliga grödor på sina åkrar och får då mindre yta att odla mat på. Istället produceras bland annat te, kaffe, kakao, bomull och tobak. Tillgången på dessa varor ökar på världsmarknader och priser sjunker. Bönder får mindre betalt och mindre mat, medan välståndsländer som skapat IMF får fler och billigare produkter. Denna process har under decennier i stor utsträckning medverkat till den negativa tillväxten i Kenya och i andra utvecklingsländer, framförallt i Afrika.

5.3 Slutsats

Som redovisades i diskussionen ovan har jag besvarat frågeställningen hur man kan förklara skillnaderna mellan Sydkoreas och Kenyas tillväxtprocess. Målet har varit att utreda olikheten i dessa två länders utvecklingsnivåer genom att undersöka ett antal faktorer som kan tänkas vara avgörande för att sedan ta reda på vad som skulle behövas för att Kenya ska få en hållbar utveckling i likhet med Sydkorea. I diskussionskapitlet framlägger jag argument för att Kenyas möjligheter att få igång tillväxtmotorn ökar om Kenya tillämpar de tre makroekonomiska tillväxtteoretiska modellerna. Det kan tilläggas att det också finns ett behov av en global institutionell reform.

I inledningen redovisades president Obamas tal i Ghanas riksdag där han jämförde Kenyas ekonomiska tillväxt med Sydkoreas. Där framhåller han att BNP per capita i Kenya var högre i jämförelse med i Sydkorea i början av 1960-talet, men att Kenya halkar efter i den ekonomiska tillväxtligan i dag.

Resultaten från studien visar på två orsaker till skillnaderna i utvecklingsnivån mellan Sydkorea och Kenya. För det första skiljer sig kampen

för ökad demokrati samt kampen mot korruption i Sydkorea från den kenyanska. Det mest centrala i mitt resultat från analysen visade att Sydkorea har tillämpat olika former av reformarbete genom tiderna, till exempel jordreformer och ett uppbyggande av landets industrier under 1960-talet, istället för att fortsätta med importsubstitution industrialiseringspolitiken. Denna process ledde i sin tur till att Sydkorea kunnat tillgodogöra sig ett tekniskt avancemang. Under tiden har Kenya fortsatt med sin importsubstitution industrialiseringspolitik vilket har lett till att tillverkningsindustrin i Kenya inte har kunnat vara konkurrenskraftig på världsmarknaden och därtill haft en opassande jord- och landpolitik.

För det andra visar resultatet av studien ytterligare på neokolonialismens negativa effekter i den kenyanska ekonomiska tillväxten. Där Kenya har komparativa fördelar, nämligen i jordbrukssektorn, har välståndsländer hårda regleringar för att skydda sina egna inhemska bönder. Beskyddet av denna marknad av välståndsländer i form av protektionistisk politik har kostat Kenya och andra utvecklingsländer hundratals miljarder dollar i förlorade exportinkomster. Industrisektorn däremot är inte hårt reglerad och där har Sydkorea sina komparativa fördelar och detta har i sin tur bidragit till att Sydkoreas utvecklingsnivå skiljer sig från Kenyas.

Vid granskning av resultatet utifrån den teoretiska nivån illustreras vikten av den institutionella teoretiska utgångspunkten samt den sociala infrastrukturen. Korruption och nepotism är fortfarande djupt förankrat i det kenyanska samhället, och på grund av korruptionen och den så kallade snabba demokratin har det formulerats en kluven ekonomi i Kenya, där vinsterna av den tilltagna tillväxten enbart blir tilldelad en liten elit. Dessutom resulterar bristen på demokrati samt korruptionen i att potentiella inhemska och utländska investerare väljer bort Kenya för att investeringsmiljön är oattraktiva. Följaktligen kommer den största delen av utländskt kapital i form av bistånd och lån med strukturanpassningsprogram och höga räntor på lånet från IMF. I och med IMF:s rådgivning når inte Kenya något positivt resultat.

Utifrån min slutsats om ökad tillväxt i Kenya kan jag konstatera följande: för det första krävs det en reformering av den globala institutionella ordningen för att ge utvecklingsländer som Kenya möjligheten att utvecklas. Sydkorea och andra industrinationer som en gång varit kolonier har inte blivit påverkade negativt av neokolonialismen eftersom de med andra industrinationer och förutvarande kolonialmakter skapat IMF och WTO. De förutvarande kolonialmakterna äger fabriker och arbetarna i utvecklingsländer som Kenya producerar överskott. Därtill berövas Kenya och förutvarande kolonier möjligheter för ökad export. Dessutom bestämmer IMF med strukturanpassningsprogram hur länderna ska föra sin politik, vilket är orättvist. Det bör därför finnas en drivande kraft i arbetet för en global rättvisa, en reformerad global institutionell ordning för global rättvisa, bland annat vad gäller handel. En global utveckling blir inte hållbar förrän alla länder och människor får ta del av den.

För det andra bör Kenya liksom Sydkorea tillämpa alla de tre makroekonomiska tillväxtmodellerna som redovisats, framför allt den

institutionella modellen, för att åstadkomma ökad investering i landet. Även tillväxtvinsterna och resurserna i landet bör fördelas rättvist för att bekämpa inkomstklyftorna och fattigdomen i Kenya.

6 Referenslista

Nyhetsprogram: Kvällen, den 19 februari 2010, British Broadcasting Corporation (BBC)

Böcker

Bengtsson, Rikard (2006). "Internationell politisk ekonomi". I: Gustavsson, Jakob och Tallberg, Jonas (red.): *Internationella relationer*. Lund: Studentlitteratur.

Dilworth, Jennifer (red.), (2009). *The International Year Book and Statesmen's Who's Who*. Uppl. 56. Netherland: Hans van der Meij

Fregert, Klas och Jonung Lars (2005). *Makroekonomi – Teori, Politik & Institutioner*. Uppl.2. Riga: Studentlitteratur.

Islam, Iyanatul och Chowdhury, Anis (1997). "Republic of Korea (South Korea)" publicerad i *Asia – Pacific Economies – A Survey*. London and New York: Routledge.

Nordin, Svante (1999). *Det politiska tänkandets historia*. Lund: Studentlitteratur.

Pogge, Thomas (2005). "A cosmopolitan perspective on the global economic order". I: Brock, Gillian och Brighouse Harry (red.): *The Political Philosophy of Cosmopolitanism*. Cambridge: Cambridge University Press.

Premfors, Rune (2000). *Den starka demokratin*. Stockholm: ATLAS.

Sannerstedt, Anders (2001). "Implementering – hur politiska beslut genomförs i praktiken". I: Rothstein, Bo (red.): *Politik som organisation – Förvaltningspolitikens grundproblem*. 3:e upplagan. Stockholm: SNS Förlag.

Stiglitz, Joseph E (2003). *Globalization and its Discontents*. New York, London: W.W. Norton & Company.

Teorell, Jan och Svensson, Torsten (2007). *Att fråga och att svara – Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.

Turner, Barry (red.) (2007). *The Statesmans's Yearbook – The Politics, Cultures and Economies of the World*. Uppl. 143. London: Palgrave macmilan.

Tägil, Sven (1999). *Världs Historia- En otrygg värld 1965-1985*. Band 15. Malmö: Bra Böcker.

Uhlin, Anders (2006). ”Utvecklingsfrågor”. I: Gustavsson, Jakob och Tallberg, Jonas (red.): *Internationella relationer*. Lund: Studentlitteratur.

Uppsats

Hultberg, Fredrik (2009). *Försvarad eller försvagad demokrati? – En intervjustudie om hur globaliseringen har påverkat demokrati i Kenya*. Karlstads universitet: Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper Samhällskundskap.

Vetenskapliga artiklar

Bigsten, Arne (1986). *Welfare and Economic Growth in Kenya, 1914-76*. University of Gothenburg, Sweden. Pergamon Journals Ltd: World Development. Vol. 14. No. 9. pp. 1151-1160.

Chang, Lawrence (1992-93). *Financial Mobilization and Allocation: The South Korean Case*. Studies in Comparative International Development, Vol. 27, No. 4, 41-53.

Kwon, Huck-ju och Yi, Ilcheong (2009). *Economic Development and Poverty Reduction in Korea: Governing Multifunctional Institutions*. Blackwell Publishing: Development and Change 40(4): 769-792.

Tiffen, Mary och Mortimore, Michael (1994). *Malthus Controverted: The Role of Capital and Technology in Growth and Environment Recovery in Kenya*. Overseas Development Institute, London. Pergamon: World Development, Vol. 22, No. 7, pp. 997-1010.

Wang, Jenn-Hwan (2007). *From Technological Catch-Up to Innovation-based Economic Growth: South Korea and Taiwan Compared*. Routledge, Taylor & Francis Group: Journal of Development Studies, Vol. 43, No. 6, 1084-1104.

Elektroniska källor

BBC NEWS. Sökord: Africa.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/country_profiles/1024563.stm> Hämtad 2010-01-09.

BBC NEWS. Sökord: Asia-Pacific. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/country_profiles/1123668.stm< Hämtad 2010-01-09

British High Commission Nairobi. Sökord: Kenya. <<http://www.fco.gov.uk/en/>> Towards a better future: working with Kenya against corruption. Hämtad 2009-12-22.

Kenyan Minister's corruption scandal (latest). Page last update at 18:01 GMT, Wednesday, 17 February 2010. <<http://news.bbc.co.uk> > Hämtad 2010-02-19.

President Obamas tal. Google. Sökord: Obama Ghana Speech: FULL TEXT. <http://www.huffingtonpost.com>. Hämtad 2010-03-26.

The United Nations Economic Commission for Africa (UNECA): <www.uneca.org.> Economic Report on Africa 2009: Growth and Social Development in Africa in 2008 and Prospects for 2009. Hämtad 2009-11-16

The World Bank. Sökord: Kenya: <<http://www.worldbank.org>> Hämtad 2010-02-16

The World Bank. Sökord: Korea, Republic of: <<http://www.worldbank.org>> Hämtad 2010-02-16

U.S. Department of State: <<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/2962.htm>> Hämtad 2009-12-22.

7 Bilagor

7.1 Sydkorea - Fakta

<i>Officiellt namn:</i>	Sydkorea
<i>Statsskick:</i>	Republik
<i>Folkmängd:</i>	48,3 milj. Inv. (UN, 2009)
<i>Huvudstad:</i>	Seoul
<i>Yta:</i>	99,313 sq. km (38,345 sq. Miles)
<i>Största språk:</i>	Koreanska
<i>Största religionstillhörighet:</i>	Buddhism och Kristendom
<i>Förväntad livslängd:</i>	76 år (män), 83 år (kvinnor) (UN)
<i>Valuta:</i>	Won
<i>Huvudexportvaror:</i>	Elektronisk produkter, maskiner och transport förnödenheter/ inventarier
<i>Bruttonationalinkomst:</i>	US \$21,530 (World Bank, 2008)

(Källor: BBC NEWS, Asia-Pacific: <http://news.bbc.co.uk>)

7.2 Utländsk investering i Sydkorea mellan åren 2002 och 2003

Enligt Dilworth (2009), har de sydkoreanska ekonomiska reformerna och marknadsliberalismens processer lett till att den utländska investeringen växt till 5,4 miljarder dollar år 1998 och ytterligare till 8,8 miljarder dollar år 1999. Den största investeraren var den Europeiska unionen med 46 procent, och den näst största investeraren var USA med 26 procent av investeringarna i Sydkorea (Dilworth 2009:650).

De länder som har investerat i Sydkorea mellan 2002 och 2003 (\$'000) är följande:

Land	2002	2003
USA	4,499,552	3,889,094
Japan	1,403,542	772,184
Germany	283,664	459,410
Hong Kong	234,148	167,484
Netherlands	450,516	1,244,808

Switzerland	30,649	45,894
UK	115,441	431,976
France	110,826	425,546
China	249,357	70,422
Others	1,723,629	3,785,026
Total foreign investment	9,101,324	11,291,844

Source: Korea National Statistics Office
(Källor: Dilworth 2009:650)

7.3 Sydkoreas betalningsbalans/import och export

I dag består Sydkoreas huvudsakliga exportvaror av bland annat elektroniska varor, fartyg, dator, stål, skodon och textil (Dilworth 2009:650, jfr BBC: <http://news.bbc.co.uk>). Eftersom landet inte har olja och gas importerar Sydkorea sådana varor, men också mat, metall, kemikalier och maskiner (Dilworth 2009:650). Ytterligare, vad gäller export, har Sydkorea, enligt Islam och Chowdhury (1997), haft lysande framgång i export genom åren. Exporten har tilltagit från ett magert belopp på 40 miljoner dollar under år 1953 till 82,3 miljarder dollar under år 1993. Mer än 90 procent av exportvarorna består av industriella varor, därtill blev Sydkorea den 11:e och största exportören i världen år 1990 (Islam och Chowdhury 1997:163).

7.4 Kenya - Fakta

<i>Officiellt namn:</i>	Kenya
<i>Statsskick:</i>	Republik
<i>Folkmängd:</i>	39,8 milj. inv. (UN, 2009)
<i>Huvudstad:</i>	Nairobi
<i>Yta:</i>	582,646 sq. km (224,961 sq. Miles)
<i>Största språk:</i>	Swahili, engelska
<i>Största religionstillhörighet:</i>	Kristendom
<i>Förväntad livslängd:</i>	54 år (män), 55 år (kvinnor) (UN)
<i>Valuta:</i>	Kenyansk Shilling
<i>Huvudexportvaror:</i>	Te, kaffe, hortikulturellprodukter, petroleumprodukter
<i>Bruttonationalinkomst:</i>	US \$770 (World Bank, 2008)

(Källor: BBC NEWS, Africa: <http://news.bbc.co.uk>)

7.5 Kenya - Utländska investering och export/import

Utländska investeringarna i Kenya omfattar 2,088 miljoner dollar år 2003. Beträffande betalningsbalans/import och export, består Kenyas huvudexportmarknad enligt Dilworth (2009) av följande länder: Uganda, Tanzania, Sydafrika, Etiopien, Rwanda, Egypten, Storbritannien och Nordirland, Tyskland, Nederländerna, Japan, Förenade Arabemiraten, Italien, Frankrike och Saudiarabien. Exportvaror består av kaffe, te, jordbruksprodukter, olja produkter, fabricerad mat och råvaror bland andra. Importvaror består av olja, kemikalier, fabricerad och tillverkade varor och maskiner och transportförmödenheter (Dilworth 2009:641). Betalningsbalans år 2008 omfattar exportvaror för 4,4 miljarder dollar och importvaror för 9,9 miljarder dollar (www.state.gov).